

РИ-ОПУСПРОЕКТ д.о.о
Друштво за инженеринг, истражување и услуги
РУДАРСКИ ИНСТИТУТ а.д. СКОПЈЕ

Б А Р А Њ Е

бр. 0802/1067 од 01.06.2012 год.

ЗА ДОБИВАЊЕ НА А ДОЗВОЛА ЗА
УСОГЛАСУВАЊЕ СО ОПЕРАТИВЕН ПЛАН
ДПГТУ УС-КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ
Куманово

ИЗРАБОТУВАЧ:

РИ - ОПУСПРОЕКТ
РУДАРСКИ ИНСТИТУТ А.Д. - СКОПЈЕ

У П Р А В И Т Е Л

М-р Вулгаракис Маре

Скопје, 2012 год

СОДРЖИНА	СТР.
I. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ	1
<i>I.1.1 Сопственост на земјиштето</i>	2
<i>I.1.2. Сопственост на објектите</i>	2
<i>I.1.3. Вид на барањето</i>	2
I.2. Информации за инсталацијата	3
I.2. 1. Информации за овластеното контакт лице	3
I.3. Информации поврзани со измени на добиена А интегрирана еколошка дозвола	4
II. ОПИС НА ТЕХНИЧКИТЕ АКТИВНОСТИ	5
II.1. Опис на дејноста од инсталацијата	5
II.2. Опис на локацијата на ФАБРИКАТА ЗА ВАР	7
II.3.1. Опис на технолошкиот процес на Подружницата	11
III. УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА	19
IV. СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ ИЛИ ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА	21
V. РАКУВАЊЕ СО МАТЕРИЈАЛИТЕ	26
V.1. Ракување со сировини, горива, меѓупроизводи и производи	27
V.2 Опис на управување со цврст и течен отпад во инсталацијата	28
V.3 Одложување на отпадот во границите на инсталацијата (сопствена депонија)	30
VI. ЕМИСИИ	31
VI.1. Емисии во атмосферата	35
VI.2-3. Емисии во површинските води и канализација	38
VI.4. Емисии во почва	41
VI.5 Извори на бучава	41
VI.5-6. Емисии на вибрации и нејонизирано зрачење	42
VII. СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА	43
VII. 1.Состојби на локацијата	46
VII. 2. Оценка на емисиите во атмосферата	53
VII. 3. Оценка на влијанието врз реципиентот	54
VII. 4. Оценка на влијанието на емисиите во/врз почвата и подземните води	55
VII. 5 Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или негово одлагање.	55
VII. 6. Влијание на бучавата	55

VIII. ОПИС НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ДРУГИТЕ ТЕХНИКИ ЗАСПРЕЧУВАЊЕ, ИЛИ ДОКОЛКУ ТОА НЕ Е МОЖНО, НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ЗАГАДУВАЧКИ МАТЕРИИ	56
IX МЕСТА НА МОНИТОРИНГ И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ	57
X. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРИ ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ	58
XI. ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ	60
XII. ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ	62
XII.1. Спречување на несреќи и итно реагирање	62
XII .2. Други важни документи поврзани со заштитата на животната средина	62
XIII. РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА СО ПРЕСТАНОКОТ НА АКТИВНОСТИТЕ	64
XIV. НЕТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД	66
XV. ИЗЈАВА	70
ПРИЛОЗИ	71

Апликацијата ја изработија:

М-р Вулгаракис Маре, дипл. екк.

Станојоски Кире, дипл. инж по ЗЖС

Тримовска Мара, дипл. инж. тех.

Вулгаракис Иван, дипл. еколог.

Паскалова Виолета, дипл. инж. тех.

Димишковска Билјана, дипл. инж. тех.

Кирковска Катерина, дипл. инж. техн

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

I. ИНФОРМАЦИИ ЗА ОПЕРАТОРОТ /БАРАТЕЛОТ

I. 1. Општи информации

Име на компанијата ¹	Друштво за производство, градежништво, трговија и услуги УС-КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР - КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес
Правен статус	ДООЕЛ
Сопственост на компанијата	Приватна сопственост
Адреса на седиштето	Друштво за производство, градежништво, трговија и услуги УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово Ул Моша Пијаде бр.115 Куманово
Поштенска адреса (доколку е различна од дадената погоре)	Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР- КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес, Ул. “Ристо Попов“ Превалец - Велес
Матичен број на компанијата ²	5904625
Шифра на основната дејност според НКД	08.11 Вадење на декоративен камен и камен за градежништво, варовник, суров гипс, креда и шкрилци и 46.76 Трговија на големо со останати полупроизводи
СНАП код ³	0303
НОСЕ код ⁴	104,11
Број на вработени	10 во план уште 10
Овластен претставник	
Име	Сашо Тасевски
Единствен матичен број	О108969420010
Функција во компанијата	Сопственик -Управител
Телефон	043 616 166
Факс	043 616 166
е-маил	Us_construction2@yahoo.com

¹Како што е регистрирано во судот, важечка на денот на апликацијата

²Копија на судската регистрација треба да се вклучи во Додатокот I.1

³Selected nomenclature for sources of air pollution, дадено во Анекс 1 од Додатокот од Упатството

⁴Nomenclature for sources of emission

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

I.1.1 Сопственост на земјиштето

Име и адреса на сопственикот (-ците) на земјиштето на кое активностите се одвиваат (доколку е различна на барателот именуван погоре).

Име на сопственикот	Друштво за производство, градежништво, трговија и услуги УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
Адреса	Ул Вук Караџиќ бр.34 Куманово

I.1.2 Сопственост на објектите

Име и адреса на сопственикот(-ците) на објектите и помошните постројки во кои активноста се одвива (доколку е различно од барателот спомнатата погоре).

Име:	Друштво за производство, градежништво, трговија и услуги УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
Адреса:	Ул Вук Караџиќ бр.34 Куманово

I.1.3. Вид на барањето¹

Обележете го соодветниот дел

Нова инсталација	/
Постоечка инсталација	/
Значителна измена со постоечка инсталација	х
Престанок со работа	/

¹Ова барање не се однесува на трансфер на дозволата во случај на продажба на инсталацијата

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

I.2 Информации за инсталацијата

Име на инсталацијата ¹	Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес ⁴
Адреса на која инсталацијата е лоцирана, или каде ќе биде лоцирана	Ул. Ристо Попов бб- Превалец Велес
Координати на локацијата според Националниот координатен систем (10 цифри-5 Исток, 5 Север) ²	Север 41° 41' 59,29'' Исток 21° 45' 32,31''
Категорија на индустриски активности кои се предмет на барањето ³	3.Индустрија на минерали 3.1 Инсталации за производство на вар во други печки со вкупен капацитет поголем од 50 т/ден
Проектиран капацитет	Преработка на 120.000 т/год

Да се вклучат копии од сите важечки дозволи на денот на аплицирањето во Прилогот Бр. **I.2.**

Да се вклучат сите останати придружни информации во Прилогот Бр. **I.2.**

I.2.1. Информации за овластеното контакт лице во однос на дозволата

Име	Сашо Тасевски
Единствен матичен број	0108969420010
Функција во компанијата	Сопственик и управител
Телефон/ Факс	043 616 166
Моб. Телефон	071 260 895
е-маил	Us_construction2@yahoo.com

¹ Се однесува на името на инсталацијата како што е регистрирана или ќе биде регистрирана во судот. Да се вклучи копија на регистрацијата во Прилогот I.2.

² Мапи на локацијата со географска положба и јасно назначени граници на инсталацијата треба да се поднесат во Прилогот I.2.

³ Внеси го(ги) кодот и активноста(е) наброени во Анекс 1 од ИСКЗ уредбата (Сл. Весник 89/05 од 21 Октомври 2005). Доколку инсталацијата вклучува повеќе технологии кои се цел на ИСКЗ, кодот за секоја технологија треба да се означат. Кодовите треба јасно да се оделени меѓу себе.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

I.3 Информации поврзани со измени на добиена А интегрирана еколошка дозвола

Операторот/барателот да пополни само во случај на измена на добиената А интегрирана еколошка дозвола.

Име на инсталацијата (според важечката интегрирана еколошка дозвола)	/
Датум на поднесување на апликацијата за А интегрирана еколошка дозвола	/
Датум на добивање на А интегрираната еколошка дозвола и референтен број од регистрот на добиени А интегрирани еколошка дозволи	/
Адреса на која инсталацијата или некој нејзин релевантен дел е лоциран	/
Локација на инсталацијата (регион, општина, катастарски број)	/
Причина за аплицирање за измена во интегрираната дозвола	/

Опис на предложените измени.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

II. ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНИТЕ ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКНО ПОВРЗАНИТЕ АКТИВНОСТИ

Опишете ја постројката, методите, процесите, помошните процеси, системите за намалување и третман на загадувањето и искористување на отпадот, постапките за работа на постројката, вклучувајќи и копии од планови, цртежи или мапи, (теренски планови и мапи на локација, дијаграми на постапките за работа) и останати поединости, извештаи и помошна документација кои се потребни да ги опишат сите аспекти на активноста.

Овде треба да се вклучи приказ на развитокот на процесите.

Прилог II треба да содржи листа на сите постапки/процеси од одделените делови кои се одвиваат, вклучувајќи дијаграми на постапки за секој од нив и со дополнителни релевантни информации.

ОДГОВОР

II.1. Опис на дијноста од Инсталацијата

Главна дејност на Подружницата ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес на Друштвото за производство, градежништво, трговија и услуги УС-КОНСТРАКШН експорт - импорт ДООЕЛ Куманово е производство на градежен камен, разни гранулати за градежни фракции, тампон како и производство на вар, хидратна вар и варна паста.

Во прилог **I.1.** прикажана е Тековната состојба од Централен регистер на Република Македонија а во прилозите **I.2** и **I.2 /1** прикажан е имотниот лист.

ДПГТУ “УС-КОНСТРАКШН“ експорт - импорт ДООЕЛ Куманово во септември 2009 год. стана сопственик на Деловниот комплекс Фабрика за вар лоцирана во местото “Превалец“, во Велес, со сите нејзини објекти, машинската опрема, со целата инфраструктура и со користење и на земјиштето. Со површинскиот коп “Превалец“ и објектите за ископ, дробење, мелење, сеење, загревање на минерални суровини порано стопанисувал АД “Киро Кучук“ Велес до 2009 год. Известувањето за започнување со дејност на ДПГТУ УС-КОНСТРАКШАН ДООЕЛ Куманово прикажано е во прилог прилог **I.3.** Нотарскиот акт со елементи на договор за купопродажба прикажан е во прилог **I.4.** Во прилог **I.5**

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

Прикажан е Записник за извршен увид со спецификација на опремата во комплексот Фабрика за вар Превалец.

Од страна на Друштвото за еколошки консалтинг МАНЕКО Солушнс ДООЕЛ Скопје изработено е Барање за Б дозвола за усогласување со оперативен план за ископ, дробење , мелење , сеење , загревање на минерални сировини . Од страна на Градоначалникот на општина Велес на 14.06.2012 год. издадена е Б интегрирана еколошка дозвола бр 08-1256/5 . Дозволата која се однесува на површински коп за експлоатација на минерални сировини “Превалец“ со постројките за дробење и сепарација од Инсталацијата прикажана е во прилог I.6.

ПК “Превалец” е во непосредна близина на постројките за дробење и сепарација и фабриката за производство на вар, хидратна вар и паста.

Според оценките преостаната експлоатација на лежиштето “Превалец“ изнесува уште 8 години. Затоа се планира да се отпочне и со експлоатација на лежиште Тодорови Бавчи. Лежиштето “Тодорови бавчи - рудно тело бр 1” се наоѓа југоисточно од населбата “Превалец“, а од Велес е оддалечено околу 1800 м. Лежиштето се состои од три рудни тела.

Инсталацијата има Договори за концесија за експлоатација на минерални сировини од двете експлоатациони полиња Превалец и Тодорови бавчи. Договорот за концесија на експлоатационото поле Тодорови бавчи е прикажан во прилог I.7.

Главниот рударски проект според кој се врши експлоатацијата на минералните сировини во лежиштето “Превалец“ е изработен во 1977 година. Изработен е и дополнителен рударски проект со кој се извршило насочување на откопниот фронт од експлоатационите етажи кон северозапад, со што се намалило влијанието од минирањето - неконтролирано расфрлање на парчиња од минираниот материјал према населбата “Превалец“. Со овој проект, исто така посебно внимание е посветено на Филтер станицата и населбата “Тунел“, кои се наоѓаат на север односно северозапад од лежиштето на најблиско воздушно растојание од 240 м и спрема нив е оставен заштитен појас кој нема да се експлоатира. Планираното годишно производство на преработен варовник од ПК “Превалец“ изнесува 120.000, но во изминатиов временски период на работење на компанијата зависно од побарувачката на сепариран варовник се работи со намален капацитет на експлоатација на варовник од 75000-85000 т/год .

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	--

Главниот рударски проект за површинска експлоатација на варовник од лежиштето “Тодорови бавчи - рудно тело бр 1” –Велес е изработен во 2006 год.

Динамиката на површинска експлоатација е во функција на планираниот годишен капацитет на откопување на минералната суровина кој според проектот изнесува 130.000т/год.

Отворањето на новото лежиште “Тодорови бавчи - рудно тело бр 1” и сукцесивното отпочнување со работа на печките за вар претставува нова активност која се наоѓа во:

- ✓ Прилог 1, точка 3: Индустија на минерали-производство за вар над 50 т/ден од Уредбата за определување на проекти и за критериуми врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (Сл.весник бр.89/05).

II.2. Опис на локацијата на ФАБРИКАТА ЗА ВАР

Фабриката за вар и ПК Превалец се лоцирани во месноста “Превалец“ на 4 км југозападно од центарот на Велес. Се наоѓаат на левата страна од патот Велес-с. Извор во близина на левиот брег од река Тополка. Патот Велес - с. Извор е асфалтиран и е главна сообраќајница за повеќе индустриски капацитети (Погоните на поранешна текстилна индустрија Нончака Камишова, поранешната фабрика за порцелан- Порцеланка, складиштето на Макпетрол). За интересен сообраќај во кругот на Инсталацијата (кој е делумно ограден) се користат неасфалтирани локални патишта.

На јужната страна од локацијата, спротивната страна од река Тополка (десниот брег) се наоѓа населбата “Превалец“. Првите куќи се на околу 210 м.н.в и воздушна оддалеченост од сса 250 м.

На северозапад граничи со населбата Тунел и филтер станицата за преработка на вода за пиење на Велес. Градот Велес со своето ширење со стамбени објекти се приближува до инсталацијата и погонот-фабриката за производство на вар и гранулиран варовник. Најблиските стамбени објекти се наоѓаат на воздушно растојание од сса 280-500 м.

Инсталацијата со индустриски колосек е поврзана со железничката станица “Превалец“ која се наоѓа на оддалеченост од сса 400 м од погонот за производство на вар.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

Поширокото подрачје на кое што се наоѓаат населбата Тунел и инсталацијата претставува нерамен, ридест терен, при што крајот од населбата (оној што граничи со каменоломот) се наоѓа на 280 м. Инсталацијата се наоѓа на надморска висина од 215 до 260 m, при што главните објекти и инфраструктура вклучени во процесите на производство на наоѓаат на околу 250 м.н.в.

Од погонскиот дел за производство на вар теренот стрмо се издига и преоѓа во отворениот коп за експлоатација на варовник “Превалец“. На стрмниот терен се наоѓаат и постројките за дробење и сепарирање на варовник кои меѓу себе се поврзани со транспортни траки на електричен погон. Во непосредна близина е и погонот за печење и хидратизирање на вар. Всушност во рамките на инсталацијата се наоѓаат:

- Портирница и административен објект – управна зграда кои ќе се загреваат со печка на дрво и со примена на електрична енергија;
- Следи колската вага приземен објект со бетонски темели;
- Во гаражата со работилница за машинско одржување на опремата и магацин за чување на потрошни материјали (масло и др) има пристап и од другата влезна капија;
- Другите објекти од Подружницата ФАБРИКА ЗА ВАР- КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес: дробиличната опрема, опремата за сепарација и погонот за производство на вар, хидратна вар и варна паста се наоѓаат во централниот дел од локацијата и
- Трафостаниците –трите трансформатори лоцирани се во приземни објекти со бетонски темели и сидови од тула. Одржување на истите ќе врши надворешна овластена институција.

Во прилог II.1 прикажана е комуникационата карта за Инсталацијата , во прилог II.2 и II.3 прикажани се макролокацијата и микролокацијата на објектите од фабриката и каменоломот “Превалец“ а во Прилог II.4 прикажана е теренската поставеноста на објектите од Инсталацијата.

Главниот пристап во фабриката е влезниот дел поставен паралелно на индустриската пруга. Од влезот се пристапува кон управната зграда, централно поставените гардеробни простории и трпезаријата. Управната зграда представува мал објект во кој ќе бидат лоцирани административните канцеларии и архивата.

Од влезот со портирница обезбеден е пристап кон фабриката за производство на вар, хидратна вар и варна паста. Во овој објект од цврста градба, со делумно армирана и делумно челична конструкција и со катност од П+3, се лоцирани шест шахтни печки тип GEFIA и една “нова печка“ од италијанско потекло како и хидратизарите, подвижните машини за пакување и магацинот за готови продукти.

Печките се елипсасти со обвивка од челичен лим, дијаметар 3,3x5,5м и заедно со бункерот се со висина од 21м. Запреминската моќност изнесува 124 м³. Печките од внатре се обложени со огнеотпорни тули. Ложиштата на печките се поставени на првиот кат (првата бетонска платформа) приближно на половина од висината на печката. На слика 1 прикажана е една од печките. Дозирање во печките се врши од врвот-третиот кат каде се наоѓаат свртниците од силосите за хране на печките со варовник. Со свртниците рачно се управува. Под отворите на бункерите за дозирање се наоѓаат додавач и скип со кои материјалот се дозира во печка. Централната команда за автоматско работење се наоѓа во близина на печките.

Слика 1 Шахна печка

Објектот во кој се лоцирани шахните печки е со: подови од бетон, железни скали, врати од челичен лим и армирано бетонски профили за прозори.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

И делот од објектот за хидратација на вар е исто така е со челично бетонска конструкција подови од бетон и со изведена цементна кошулица, врати од челичен лим и армирано бетонски профили за прозори.

Кровот на армирано бетонските објекти е изведен како рамна, армирано бетонски конструкција.

Јагленарницата прикажана на слика. 2 е објект со ниски ободни сидови. Централно е сместен осиданиот и бетониран простор за складирање со кипање на јаглен. Јагленот од складиштето (кое ќе се покрие со настрешница) со рачна количка ќе се пренесува во дозирните бункери. На дното од бункерите лоцирани се автоматски ваги за дозирање во уредот за додавање во ложиште од печка.

Слика 2 Складиште за јаглен

Гаражата за камиони и работилницата представуваат засебен објект со манипулативен простор. Во работилницата се врши замена на стари - неупотребливи делови со нови. Отпадот од неупотребливите делови се селектира, одвојува и складира до продажба, додека отпадот од моторно и хидраулично масло се собира во буриња и реупотребува или чува до продажба.

Согласно пожарното оптеретување поставени се ПП апарати за суво гаснење тип S50 и S 9 (прикажани во прилог II.5) и хидранти.

За заштита од невреме изведена е класична громобранска инсталација.

II.3.1. Опис на технолошкиот процес на Подружницата

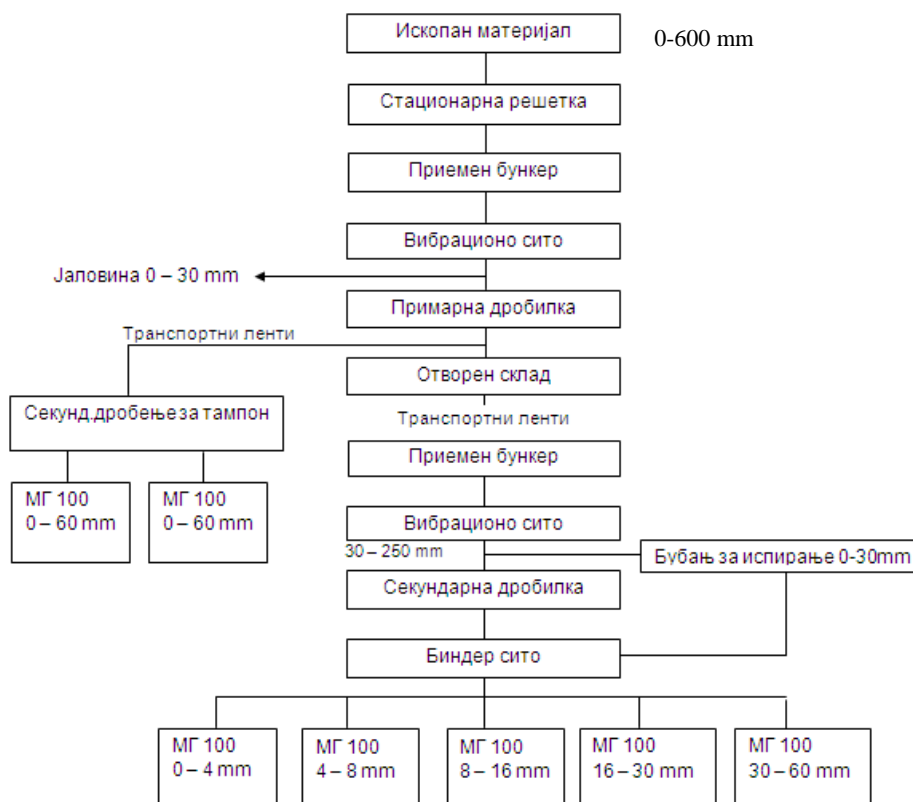
Технолошкиот процес започнува со:

- со експлоатацијата на суровина на површинскиот коп и транспорт до постројката за дробење и сепарација;
- дробење и сепарација;
- Производство на вар, хидратна вар и варна паста

Во моментот како производи од работата на Инсталацијата се наведените градежните фракции што се добиваат од експлоатација на варовник на ПК “Превалец“:

- Јаловина, Тампон (60mm), фракции од сепарација (со големина 0-4mm, 4-8mm, 8-16mm, 16-32mm, >32mm) и повремено фракција 0-4 m.

На слика 1 прикажана е шемата на технолошкиот процес што се одвива на постројките за дробење и сепарација:

Слика 3. Технолошка шема

Во прилог II.6 дадена е шема на целокупниот технолошки процес од Инсталацијата.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

Ровниот варовник од површинскиот коп (“Превалец“ или “Годорови бавчи“) се транспортира со камион дампер до приемиот бункер (поз.2) на примарната дробалична постројка за влезно зрно со големина -600+0mm.

Од вкупно ископаниот материјал моментално 80% оди на примарно дробење, додека останатите 20% претставуваат јаловина која се сепарира на вибрациона решетка (поз.4) и употребува за тампон и други намени.

Материјалот од приемиот бункер (поз.2) преку додавачот и вибро решетката за предходно просејување (поз.4) се внесува во ударна дробилица (поз.5). Капацитетот на дробилката изнесува 140 т/час. Дробениот материјал потоа преку транспортна трака (поз.6) се дозира во секундарна ударна дробилица (поз.7) за дробење на материјалот - варовникот до гранулација од 120 мм.

Секундарното дробење на материјалот е наменето само за раздвојување на две фракции:

- Крупна фракција 60-120 мм и
- ситна фракција 0-60 мм

За секундарното дробење се употребуваат два ударно ротациони млинови МГ-100 со капацитет од по 80 т/час. По дробење и сеење на биндер сито крупната фракција 60-120 мм преку транспортна трака се внесува во приемен бункер (поз 11) наменет за хранење на шахтни печки (поз.13) а додека ситната фракција се сепарира на вибрационо сито во следниве фракции:

- Фракцијата 30-60 мм е наменета за печење на вар во нова печка (поз.20) и
- Фракциите 4-8; 8-16 и 16-30 мм наменети за градежништвото.

Отворените складишта за складирање на фракциите се со вкупна површина од околу 150x50м. Истовремено со сепарирањето - просејувањето се врши и прскање и перење со технолошка вода. Отпадната вода се води во мал таложник и потоа преку отворен канал се води во река Тополка. Вливот во река Тополка е на околу 300 метри. Таложникот е со бруто волумен од 60 м³ и активен волумен од 40 м³.

Во моментот кога печките не работаат материјалот што се транспортира за сепарирање предходно се дробат во млин со чекани за збогатување на останатите фракции. Сепарираните фракции според потребите на потрошувачите од отворените складишта се товараат со товарна лопата УЛТ 160 со капацитет на корпа од 3 м³ во камион, се врши мерење на вага и транспорт до потрошувачот.

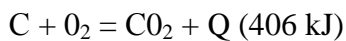
<p>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</p>	<p>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</p>	<p>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</p>
---	--	---

ПРОИЗВОДСТВО НА ВАР, ХИДРАТНА ВАР И ВАРНА ПАСТА

Шахтните печки за производство на вар со жарење на варовник на температура над 830⁰С во почетокот се загревале со цврсто гориво – јаглен подоцна се реконструирани за користење на мазут како и набавената „новата“ печка која била на мазут. Во тек е реконструкција на печките за загревање со јаглен. Ќе се набави и нов филтерски систем за прочистување на излезните гасови од печките.

Храњењето на печките се одвива од врвот на печката. Дозираниот варовник по гравиметриски пат поминува низ зона на загревање, зона на печење и зона на ладење. Производот од печката паѓа во бункер на дното од печката со запремина од 20 м³ и од него со транспортна трака се транспортира во одделот за производство на хидратна вар или во армирано бетонски бункери за готов производ кој со директно дозирање во камиони и вагони се транспортира до клиентите.

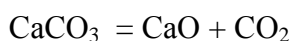
Довод на свеж воздух во ложиштата на печките и одвод на гасови од печката се врши со помош на вентилатор. Од битно значење е обезбедување на доволна количина на воздух (кислород) за потполно согорување на јагленот до CO₂. За започнување на процесот на горење односно за палење на печките ќе се употребува огревно дрво. Согорувањето се одвива по следнава хемиска реакција при која се ослободува топлина:

Се предвидува активирање на печките во три фази:

- Во тек е реконструкција - активирање III –та печка (прва фаза од активирање). Се вршат промени на ложиштето за примена на цврсто гориво (јаглен-кокс) место течно гориво –мазут кој се употребувал од страна на АД “Киро Кучук“. Ќе се изврши и озидување на печката со озид од шамотни и магнезитни цигли и шамотен и магнезитен малтер.
- Во втора фаза се планира реконструкција на II или IV печка и
- Во трета фаза ќе се активираат преостанатите печки

Со печење на варовник (CaCO₃) на температура повисока од 830⁰С се произведува вар (CaO) и се ослободува јаглероден диоксид (CO₂). Всушност се одвива хемиската реакција:

$$1 \text{ mol } CaCO_3 = 100,09 \text{ kg}$$

$$1 \text{ mol } CaO = 56,08 \text{ kg}$$

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

$$1 \text{ mol CO}_2 = 44,01 \text{ kg}$$

Од еден килограм CaCO_3 се добива 0,56 кг печена вар и 0,44 кг CO_2 . Односот варовник / вар изнесува 1,786 односно за добивање на 1кг вар потребно е 1,786 кг варовник. Капацитетот на една шахтна печка е 40 т CaO /ден а потребната количина на варовник за една печка изнесува 71,44 т/ден.

Вкупната количина на CO_2 што се исфрла во атмосферата е резултат од продуцираниот CO_2 од хемиската реакција и од согорување на јаглеродот од горивото. Покрај продуцираниот CO_2 во продуцираните гасови од согорување се јаува и CO како последица на непотполно согорување на јаглеродот и SO_2 и NO_x кои се содржат во суровините.

Производството на вар се одвива независно во секоја шахтна печка. Варовникот од дробилична постројка со помош на транспортна лента се внесува во во бункер за складирање. Од бункерот варовникот автоматски се дозира во печката со помош на скип со вагонетки кои се со носивост од 1,2 т. Хранењето на печките се врши автоматски и механизирано од врвовите на печките кои се снабдеин со свонест двостран хидрауличен затварач со кој се упраува автоматски. Под свонестиот затварач се наоѓа бункер за залиха со волумен од 8-10 м³ прицврстен за печката. Процесот на производство на вар –печење на суровината се одвива со сукцесивно движење на суровината низ печката: зоната за загревање , зона на печење (жарена зона со температура до сса 1000⁰С) и зона за ладење. Продуцираната вар, во вид на парчиња или како аморфен прав , се испушта од долниот дел на печката и со челична трака на електричен погон и вагонетки се транспортира во бункер од кој потоа преку вибро сито се сепарираат фракциите од 40-100мм и 8-40мм во дводелен бункер за готов производ а останатиот дел во бункер за производство на хидратна вар. Готовиот производ директно се дозира во транспортното средство за достаување до потрошувачот.

Процесот на „новата печка“ е ист се разликува само по автоматското испуштање на готовиот материјал.

Гасовитите од по две шахтни печки со помош на вентилатор се водат во уред за прочистување и потоа низ оцак се исфрлаат во атмосферата. Значи од три оцаци за шесте шахтни печки гасовите се испуштаат во атмосферата по поминување низ циклонскиот уред за прочистување со вентилатор прикажан на слика 4.

Сл. 4. Уред за прочистување на гасовите од печки

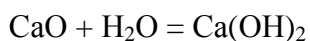
Сл.5 Бункер за пепел

И гасовите од “новата“ печка по прочистување низ уред за прочистување ќе се одведуваат преку четвртиот оцак.

Во прилог II.7/1 и II.7/2 прикажани се техничките карактеристики на мобилна филтер станица за прочистување на гасови од грчката фирма ПОЛИКАСТРО-КИЛКИС која се планира да се набави и инсталира во Фабриката за вар за евентуално дополнително прочистување на излезните гасови.

На слика 5 прикажан е бункерот за собирање на пепел. Од ложиштата на печките пепелта паѓа во бункерот од кој со мичиген ќе се чисти еднаш годишно и ќе се депонира на депонија. Количината на пепел зависи од видот на јаглен што ќе се употребува (лигнит, кокс , петрол кокс).

Печената вар (калциум оксидот) кој се нарекува и жива вар има широка примена во градежништвото и индустријата. Составен дел е на цементот и се уподобува за добивање на гасена вар $\text{Ca}(\text{OH})_2$ затоа што лесно реагира со вода. Реацијата на варта со водата е егзотермна, се ослободува топлина и затоа овој процес е познат како гаснење на вар. Гасењето на вар се одвива по следнава хемиска реакција:

$$1 \text{ mol CaO} = 56,08 \text{ kg}$$

$$1 \text{ mol H}_2\text{O} = 18,00 \text{ kg}$$

$$1 \text{ mol Ca}(\text{OH})_2 = 74,08 \text{ kg}$$

Теоретски за производство на 1 кг хидратна вар $\text{Ca}(\text{OH})_2$ потребни се 0,757 кг CaO и 0,243 кг H_2O која е хемиски врзана вода во $\text{Ca}(\text{OH})_2$. Во пракса

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

потрошувачката на вода е 2-3 пати поголема поради испарување на водата при одвивање на технолошкиот преоцес. И испарената вода преку оцак се исфрла во атмосферата. Капацитетот на линијата за производство на хидратна вар е 50 т/смена.

Производството на гасена -хидратна вар опфаќа: сепарација и дробење на печената вар, додавање вода и мешање до потполна реакција, сепарација, сеење, складирање и пакување во вреќи.

За производство на хидратна паста на **хидратната линија**: Печената вар од бункерот за производство на хидратна вар преку додавач се дозира во млин чекичар и по транспорт и влажнење со вода во полжеста мешалка- шнека материјалот истекува во полжест хидризер - шнека за навлажнување и ладење на гасената вар и потоа се испушта во сепаратор. Кашастиот материјал во сепараторот, снабден со уред за мешање, се меша и ситниот материјал –хидрат, паѓа во силосот за хидратна вар. Постои можност за дополнително одвојување на повлечената хидратната вар со крупните парчиња од нехидратизирана вар од сепараторот во млинот за повторно мелење. Од овој млин со челични топчиња дополнително одвоената хидратна вар се складира во силоса хидрат. Пастата од силосот за готов производ со подвижна пак машина се пакува во вреќи и се достава во магацин или до клиентот.

За производство на хидратна вар **во машина за гаснење на вар**: Варта од бункерот за производство на хидратна вар, со додавач се дозира во машина за гаснење на вар во која се дозира и водата. Кашестиот материјал потоа преку вибро сито се дозира во силоси за гасена вар. Од силосите со подвижна пак машина се пакува во вреќи кои се доставаат во магацин или до клиентот;

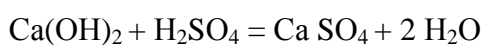
За добивање на **варно млеко** при процесот на хидролиза (“гаснење“) на печената вар се додава многу поголема количина на техничка вода. Се додава сса 2,5 кг вода на 1кг СаО и при тоа бурната, егзотермна реакција е проследена со испуштање на водена пареа во атмосферата. Добиениот колоиден раствор (варно млеко) од хидратизерот - полжастият транспортер се транспортира во силоси (20 на број). Варната паста од силосите директно се испушта во цистерна за транспорт до потрошувачите. Капацитетот на линијата за производство на варна паста изнесува 15 т/смена а потрошувачката на вода за “гаснење“ изнесува сса 35 м³/смена.

Од наведенава количина на вода 12-15 м³/смена се филтрираат од варното млеко, всушност: Силосите за варна паста се снабдени со специални филтри преку

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

кои вишокот на вода се испушта во таложник кој се состои од два базени од по 50 м³.

Затоа што вишокот вода што се испушта од силосите има суспендирани материи и висок рН од присуството на Ca(OH)₂ се врши третман на водата во двојниот таложник. Во таложникот се додава сулфурна киселина (H₂SO₄) за регулирање на рН и со седиментација се врши одстранување на суспендирани материи. За складирање на сулфурната киселина има два резервоари од по 200 л. Со рачно дозирање на сулфурна киселина се создаваат услови за одвивање на хемискиот процес:

Продуцираниот Ca SO₄ (гипс) по исталожување во таложникот повремено се одстранува со црпење.

За пакување на поситните производи (печена вар и варна паста) во книжни вреќи како што е предходно наведено се употребуваат подвижни пак машини. Спакуваниот производ во вреќи преку трака на електричен погон се достува во магацинот каде што врките се складираат на палети.

Најголеми потрошувачи на електрична енергија во Инсталацијата се опремата и отворените транспортни ленти за транспортирање на материјалот при процесот на дробење и сепарирање. Од овие причини, Инсталацијата поседува три 110 kV трансформатори со просечна годишна потрошувачка од околу 17.000 kWh. Секојдневното одржување и помали поправки на трансформаторите вршат вработени во каменоломот. Поголемите поправки и поголемите сервисирање (промена на трансформаторско масло и други поголеми промени) врши стручна екипа на “Раде Кончар,..”

Со санитарна вода инсталацијата се снабдува од градската водоводна мрежа. Технолошка вода се обезбедува со зафаќање на отпадната вода од пречистителната-филтер станицата за снабдување со вода за пиење на град Велес со која стопанисува ЈКП “Дервен“.

Отпадните технолошки води од погонот-силосите за варна паста по поминување низ таложниците канализирано се одводнуваат во река Тополка. Во прилог **II. 8** прикажана е местоположбата на таложниците и одводот во рецепиентот, а во **II. 9** прикажано е местото на влив на пречистените отпадни води во рецепиентот.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

На сепарацијата при сепарирање - просејување се врши и прскање и перење со технолошка вода. Отпадната вода се води во мал таложник и потоа преку отворен канал се води во река Тополка. Таложникот е со бруто волумен од 60 м³ и активен волумен од 40 м³. Протокот на вода е 40 м³/час (времето на задржување во таложникот изнесува 1 час).

Вливот во река Тополка се наоѓа на околу 300 метри од Инсталацијата. Географските координатите на точката на испуст на отпадни води, односно влевање во р.Тополка се:

Север 41° 41' 50,28''

Исток 21° 45' 42,75''

Во тек е изработка на Проект за прочистување на отпадната технолошка вода и посебен одвод на пречистените води во р.Тополка. Во прилог **П.10 /1** и **П. 10/2** прикажани се двете можни варијанти на прочистување од кои во моментот како најефикасна-најприфатлива се смета варијантата 1.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	--

III. УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

Треба да се наведат детали за структурата на управувањето со инсталацијата. Приложете организациони шеми, како и сите важечки изјави на политики за управувањето со животната средина, вклучувајќи ја тековната оценка за состојбата со животната средина. Наведете дали постои сертифициран систем за управување со животната средина за инсталацијата. Доколку постои сертифициран систем за управување со животната средина за инсталацијата, наведете за кој стандард станува збор и вклучете копија од сертификатот за акредитација.

ОДГОВОР

На површинскиот коп ефективната континуирана работа трае отприлика 6 месеци годишно, а во зависност од временските прилики работата може да се одвива и 9 месеци годишно. Каменоломот (површинскиот коп и постројките за дробење и сепарација) работи најчесто во една смена, по потреба и во две смени, пет дена во неделата. Погонот – фабриката за вар ќе работи во една смена, по потреба и во две смени, пет дена во неделата.

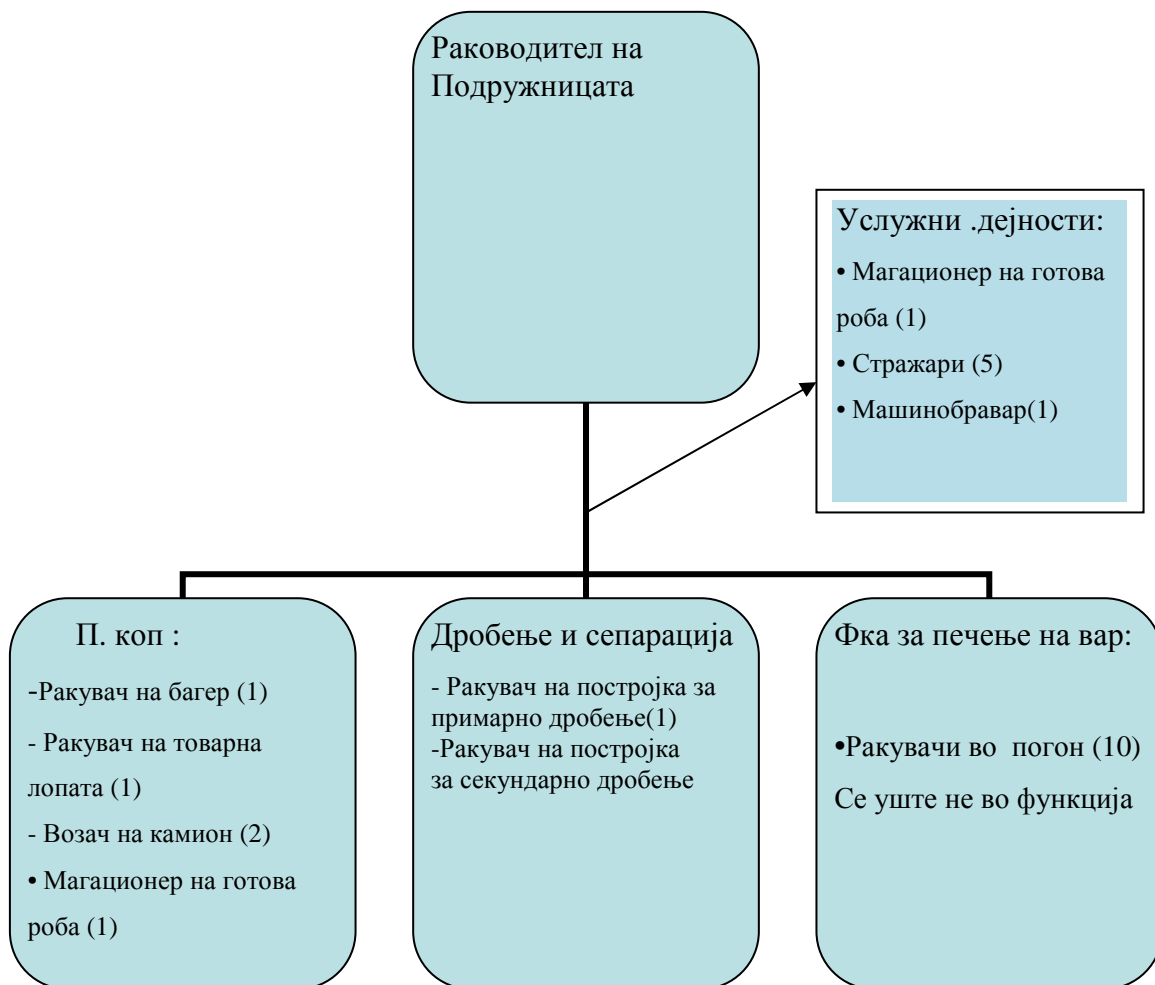
Според систематизацијата на чело на подружницата е раководителот кој раководи со целокупните активности во подружницата и воедно е одговорен за прашањата поврзани со барањето за дозвола за усогласување со оперативен план.

Раководителот на подружница е одговорен за управувањето со процесот на производство како и за квалитетот на производите. Во таа смисла тој е одговорен за планирањето на производството, квалитетот на производите, контрола и третман на емисиите, за безбедноста на вработените. Раководителот ќе биде одговорен за спроведување на мерките кои ќе произлезат од барањето за А дозвола за усогласување со оперативен план, односно сите аспекти на животна средина поврзани со идната дозвола за усогласување. Во обврските и задачите кои се однесуваат на заштитата на животната средина спаѓаат:

- имплементација, контрола и евиденција на мерките што се однесуваат на заштита на животната средина и природата;
- мониторинг и одржување на системите за контрола на емисии. Мониторинг на емисиите од активноста на инсталацијата се вршат по потреба од страна на

специјализирани надворешни организации за следење на емисиите од производните активности.

Организационата шема на работа- органограмот на Инсталацијата е следен:

Слика 6 Органограм

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

IV. СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ, ДРУГИ СУПСТАНЦИИ И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ ИЛИ ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА

IV.1 Да се даде листа на суровини и помошни материјали, супстанции, препарати, горива и енергија која се произведува или употребува преку активноста.

Листата (-тите) која е дадена треба да биде сосем разбирлива и треба да се вклучат, сите употребени материјали, горивата, меѓупроизводи, лабораториски хемикалии и производ (и).

Особено внимание треба да се обрне на материјалите и производите кои се состојат од или содржат опасни супстанции. Списокот мора да ги содржи споменатите материјали и производи со јасна ознака согласно Анекс II од Додатокот на Упатството.

Табелите IV.1.1 и IV.1.2 мора да бидат пополнети.

Дополнителни информации треба да се дадат во **Прилогот IV**.

ОДГОВОР

Главна суровина во технолошкиот процес на Инсталацијата е варовникот. Представува седиментна карпа со следниов просечен хемиски состав и физичко – механичките карактеристики:

Хемиски состав,	Варовник од ПК “Превалец“	Варовник од лежиштето “Тодорови бавчи“
CaO	54,31 %	53,60 %
MgO	0,86 %	0,86 %
SiO ₂	1,48 %	2,19 %
Al ₂ O ₃	0,58%	0,34 %
Fe ₂ O ₃		0,53 %
ZZ	42,65%	. 42,26 %

Според минералошко-петрографската анализа варовникот и од двете лежишта е составен од калцит и во мала количина се јавува и доломит. Варовникот од лежиштето “Тодорови бавчи“ е: слабо силициски варовник во кој калцитските жили поволно влијаат при дробење. Слабо силицискиот варовник представува

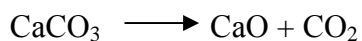
<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

поволен материјал за употреба во градежништвото како агрегат за бетон, асфалт и за други градежни цели;

- за овој варовник во лабораторијата на керамичката индустрија “Киро Кучук“ добиена е средна содржина на зафатниска маса од 2,577 гр/см³ (во узорците се движела од 2,167-2,708 гр/см³).

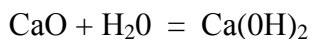
Се планира годишната експлоатација на варовник да изнесува 120.000 тони /год, но во зависност од побарувачката на производите Инсталацијата работи со намален капацитет од 75000- 85000т/год.

Кога варовникот се загрева во печка, се распаѓа на негасена вар (калциум оксид) и на јаглероден диоксид;

Овој процес на термичко распаѓање е карактеристичен и за други карбонати.

Варта реагира со вода и се добива гасена вар (калциум хидроксид):

Во прилог **IV1** и **IV2** прикажано е испитувањето на квалитетот од варовникот (фракционениот дробен камен).

Во прилог **IV3** прикажана е хемиска анализа на јагленот што се користел за печење на вар. Треба да се набаува јаглен со содржина на сулфур до сса 2% за да избегне загадување на воздухот со SO₂.

Во прилог **IV4** прикажана е физико - хемиска анализа на варта (CaO) произведена кога печките биле во функција.

Варта- калциум оксидот (или т.н. жива вар) е активна супстанца која реагира со неметали и со вода. При егзотермната реакција со водата се добива гасена вар која има широка примена во градежништвото, индустријата за производство на шеќер, ѓубрива и т.н. Во земјоделството се употребува за неутрализација на киселите почви. При реакција со хлор се образува хлорна вар CaOCl₂ која се користи како дезинфекционо средство. Производството на вар, хидратна вар и паста (хидратна вар со поголема содржина на вода) зависи од побарувачката на пазрот.

Во прилог **IV 5** прикажани се карактеристиките на маслата. Се применуваат масла и маст кои се со синтетичка основа, биоразградливи и не содржат материи кои негативно влијаат врз животната средина.

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	--

Процесите (односно опремата) за примарно и секундарно дробење се најголемите потрошувачи на **електрична енергија** во инсталацијата. Од тие причини, Подружницата поседува три 110 kV трансформатори за просечна, годишна потрошувачка од 17.000 kWh. Одржување и помали поправки на трансформаторите вршат вработени во каменоломот. Поголеми поправки и сервисирање (промена на трансформаторско масло и др.) врши стручна екипа на “Раден Кончар”.

За снабдување со вода за комунални потреби инсталацијата е поврзана со градската водоводна мрежа. Техничка вода се употребува за:

- за навлажнување на суровината.
- за намалување на фугативна емисија од дробење се применува прскање со вода на материјалот од дробилица и на биндер сито.
- за навлажнување на материјалот пред мелење и
- за хидратација на вар.

Техничката вода во базен од инсталацијата се доведува како отпадна вода од филтер станицата или со зафат од р.Тополка. Собирните базени за складирање се лоцирани во горниот дел од инсталацијата. Количините на годишна потрошувачка на вода во Инсталацијата се променливи.

Следат табелите IV.1.1. и IV.1.2., од образецот за барањето за А дозвола за усогласување со оперативен план, за суровини, меѓупроизводи, производи поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата:

Табела IV.1.1. Детали за суровини, меѓупроизводи, производи поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

Реф бр.	Материјал/ Супстанција	CAS ⁽⁴⁾ број	Категорија на опасност	Моментално Склад. колич. (тони)	Годиш на кол. (тони)	Природа на употреба	R фраза ⁽³⁾	S фраза ⁽³⁾
Продукти								
	Варовник - крупна фракција 60-120 мм	471-34-1	/	17340	/	за печење на вар во шахтни печки	36;37; 38	26;36
	Варовник - фракција 30-60 мм	471-34-1 (1317-65-3)	/	5351	2725	за печење на вар во нова печка	/	
	Тампон 0-60мм	471-34-1 (1317-65-3)	/	2673	11494	за градежни жтвото	/	

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	---

	Сепариран варовник 30-16 мм	471-34-1 (1317-65-3)	/	1293	17452	за градежни жтвото	/	
	Сепариран варовник 16-8мм	471-34-1 (1317-65-3)	/	23498	13349	за градежни жтвото	/	
	Сепариран варовник 8-4мм	471-34-1 (1317-65-3)	/	6015	12467	за градежни жтвото	/	
	Сепариран варовник 0-4мм	471-34-1 (1317-65-3)	/	653	12376	за градежни жтвото	/	
	Вар	1305-78-8	Здравје 3 Запал.0 Реакт. 0	/	30000	За производство на хидратна вар		
	Хидратна вар	1305-78-8	Здравје 3 Запал.0 Реакт. 1	/	3000-5000	за градежни жтвото	20/21/22 48/20 36/37/38	22; 24/25 29 36/37/39
	Паста	1305-62-0	Здравје 3 Запал.0 Реакт. 1		3000-5000	за градежни жтвото	36/37/38 40;43 48/20	20/21;22 24/25 36/37; 38
Суровини								
/	Ровни варовник	471-34-1 (1317-65-3)	/	/	120 000 т	За сепарирање и печење на вар	/	
	Јаглен (кокс) за секоја печка по	65996-77-2	Здравје 0 Запал.0 Реакт. 0		300 т	За печење на вар		22; 61
	Нафта - Дизел гориво	68476-34-6 - 71-43-2	Здравје 1 Запал.2 Реакт. 0 (Класа 3)	14965	195 м ³	За мобилна механизација на коп	45	53-45
	Моторно масло	смеша	Здравје 1 Запал.2 Реакт. 0 (Класа 9)	/	16,5 м ³	За мобилна механизација на коп		26;36
	Хидраулично масло	смеша	Здравје 1 Запал.2 Реакт. 0 (Класа 9)	/	30,8 м ³	За мобилна механизација на коп		26;36
	Диференцијално масло	смеша	Здравје 1 Запал.2	/	6 м ³	За мобилна механизација		26;36

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
--------------------------------	---	--

			Реакт. 0 (Класа 9)			ија на коп		
	Тов. маст	смеша	Класа9	/	4т	За мобилна механизац ија на коп		26;36
Експлозиви и експлозивни материи								
	Амонит 6	6484-52-2	класа 1а		10,05 т	За минирање во рудникот		
	Детонатори	/	класа 1б		596 парч.			
	РКБ-8 каписли	/	класа 1б		2328 парч.			
Енергенци								
	Електрична енергија	/	/		17.000 kWh	За потребите во инсталаци јата	/	
	Вода од : - Јавен водовод -Техничка вода	/	/		3650 т 900 т	За потребите во инсталаци јата	/	

Табела IV. 1.2. Детали за сировини, меѓупроизводи, производи итн поврзани со процесите, кои се употребуваат или создадени на локацијата

Реф. број или шифра	Материјал/ супстанција	Мирис			Приоритетни супстанции		
		Мириз ливост, Да/не	опис	Праг на осетливост $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
	Варовник	не	Парчиња - прашина	н.п. (неприменливо)	53,6-54,3% CaO (96,5% CaCO ₃)	0,8 MgO	1,5-2,2% SiO ₂
	Вар	не	Парчиња - прашина	н.п.	95% CaO	0,98 MgO	1% SO ₄
	Хидратна вар	не	кашест	(неприменливо)	Ca (OH) ₂	H ₂ O	
	Паста	не	кашест	н.п.	Ca (OH) ₂	H ₂ O	
	Јаглен-кокс	не	парчиња	(неприменливо)	38% C _{тк.} 60% волатили	Сулфур до 2%	.5% влага
	Нафта-дизел гориво	да	течност	н.п.	Циклични јаглеводороди	Нециклич. јаглеводороди	сулфур
	Масло моторно SAE 30	не	течност	(неприменливо)	на минерална основа		

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

	Масло хидраулично SAE 46 или 48	не	течност	н.п.	на минерална основа		
	Диференцијално масло	не	течност	(неприменли во)	на минерална основа		
	Товатна маст	не	гел	н.п.	на минерална основа		

V. РАКУВАЊЕ СО МАТЕРИЈАЛИТЕ

V.1. Ракување со суровини, горива, меѓупроизводи и производи

Во Табелите IV. 1.1 и IV. 1. од Секција IV треба да се набројат сите материјали. Овде треба да се истакнат детали за условите за складирање, за локација во објектот, системот за сепарација и транспортните системи во објектот. Приложените информации кои се однесуваат на интегрираноста, непропусливоста и финалното тестирање на цевките, резервоарите и областите околу постројките.

Дополнителните информации треба да бидат дел од **Прилогот V.1**

V.2 Опис на управување со цврст и течен отпад во инсталацијата

За секој отпаден материјал дадите целосни податоци;

- a) Името;
- b) Опис и природа на отпадот;
- c) Извор
- d) Каде е складиран и карактеристики на просторот за складирање;
- e) Количина/волумен во м³ и тони; Период или периоди на создавање,
- f) Анализи (да се вклучат методи на тестирање и Контрола на квалитет;
- g) Кодот според Европскиот каталог на отпад.

Во случај кога одреден отпад се карактеризира како опасен, во информацијата треба да биде јасно нагласено согласно дефиницијата за опасен отпад од Законот за отпад.

Сумарните табели V.2.1 i V.2.2 треба да се пополнат за секој отпад соодветно. Потоа треба да се даде информација за Регистерскиот број на Лиценцата/дозвола на претприемачот за собирање на отпад или на операторот за одложување/повторна употреба на отпадот како и датумот на истекување на важечките дозволи.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

Дополнителните информации треба да го сочинуваат **Прилогот V.2**

V.3 Одложување на отпадот во границите на инсталацијата (сопствена депонија)

За отпадите кои се одложуваат во границите на инсталацијата треба да се поднесат целосни детали за местото на одложување вклучувајќи меѓу другото процедури за селекција за локацијата, мапи на локацијата со јасна назначеност на заштитните водни зони, геологијата, хидрологијата, план за работа, составот на отпадот, управување со гасови и исцедокот и грижа по затварање на локацијата).

Дополнителните информации да се вклучат во **Прилогот V.3**

ОДГОВОР

V.1. Ракување со сировини, горива, меѓупроизводи и производи

Во Прилог **V.1.** прикажани се безбедносните листи Material Safety Data Sheet (MSDS) за основната сировина –варовникот, производите (вар. хидратна вар и варно млеко) како и за дизел гориво и синтетички масла.

Со превземањето на каменомот од страна на новите сопственици, целиот процес на минирање го врши и управува со него надворешна компанија. Експлозивот што се употребува за минирање не се складира во инсталацијата, тој се доставува по потреба за секое минирање.

Производите од дробење и сепарација, односно добиените фракции со различна големина се складираат на две локации. Првата е под дробилица, на простор со зафатнина околу 20x15m се чуваат фракции со големина 0-60mm и 0-30mm. Втората локација се наоѓа кај сепарацијата на простор од околу 200x50m. По извршената сепарација, со помош на транспортни ленти фракциите се складираат на пет посебни места од таа локација, а во зависност од големината на фракцијата (0-4mm, 4-8mm, 8-16mm, 16-32mm и >32mm).

Има инсталирано три резервоари за нафта кои се со капацитет од по 5 t, но според потребите на Инсталацијата во употреба е само еден. Резервоарите се надземни, сместени во објект од тврда градба и поставени во бетонско корито. Коритото е со димензии 8,5 m должина на 5 m ширина и висина 4 m и представува собирен базен во случај на инцидентно истекување на нафта. Просечната годишна потрошувачка на нафта изнесува околу 200 m³. Локацијата на овој објект е дадена под број 11 во Прилог П.4.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

Маслата и мазивата се чуваат во железни буриња кои се сместени во два објекта, гаража која е бетонски обложена и втор објект од цврста градба што служи како магацин.

Промената на моторното масло се врши на бетонски канал и прегореното масло се собира во железни буриња и чува во ограден кафез. Во Прилог V.1 прикажана е безбедносната листа Material Safety Data Sheet (MSDS) за моторно и хидраулично масло.

Со наведените материјали ракувањето се изведува согласно упатството за безбедно ракување од MSDS листите и упатствата добиени од производителот.

V.2 Опис на управување со цврст и течен отпад во инсталацијата

Видовите и количините отпад што се создаваат во инсталацијата се дадени во анекс табелата **V.2.1** од образецот за барањето за А дозвола за усогласување со оперативен план дадена во прилог на текстов.

Од работата површинскиот коп не се создава јаловина затоа што јаловинскиот материјалот со крупноќа до 60 мм, по издвојување на решетка пред приемниот отвор од дробиличната постројка како тампон наоѓа примена во градежништвото.

Опасен отпад, оштетени и искористени експлозивни средства и амбалажа од истите се продуцираат во мали количини. Ангажираната минерската група веднаш ги уништува на определени места од површинскиот коп и води евиденција за иститите.

Комуналниот цврст отпад ЈКП “Дервен“ го превзема за депонирање на градска депонија. Во прилог V.2. е даден договор со ЈКП Дервен.

Во прилог **IV3** прикажана е хемиска анализа на јагленот што порано се користел за загревање на печките за печење на вар.. На слика 5 прикажан е бункерот за собирање на пепел. Од ложиштето на печките пепелта паѓа во бункерот од кој со мичиген ќе се чисти по потреба односно зависно од полнењето на бункерот ќе се врши негово празнење и депонирање од страна на ЈКП на депонија. Од согорување на јагленот се –продуцира 2-3% пепел. Количината на пепел зависи од видот на јаглен што ќе се употребува (лигнит, кокс , петрол кокс) како и од бројот на печки во кои ќе се употребува јаглен..

Како цврст отпад се јавува и отпадот од одржување на опремата и постројките. Во рамките на овој отпад, се ј следните видови на отпад:

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

- Отпадно железо, отпадни гуми и гумен материјал, отпадни акумулатори, отпадни филтри.

Отпадното железо се јавува како резултат на поправки на опремата од инсталацијата. Отпадно железо во вид на искористени буриња се собира во кафез и повторно се реискористува за различни намени во инсталацијата (една од нив е за собирање на отпадно масло.

Отпадните гуми и гумен материјал се јавуваат како резултат на активностите за поправки на опремата за сепарирање и транспорт на суровини и производи и од сервисирање на возила. Овој тип отпад се собира на паркинг просторот пред гаражата (далеку од извори на искри и горење). Кога ќе се собере доволна количина, отпад се продава на надворешна фирма, најчесто ЈКП “Дервен“.

Од мобилната механизација како отпад се јавуваат истрошени акумулатори, стари, делови, филтри и сл., кои се чуваат во железни буриња внатре во гаражата до продажба како секундарна суровина.

Во прилог V.2.3 е дадени се потврди за превземен отпад, отпадни гуми и отпадно железо.

Промената на моторното масло се врши во гаражата, на бетонски канал. Потрошното масло се собира во железни буриња и се користи за дотур во постари возила, за подмачкување на вртливите делови на транспортерите, на ланци а вишокот се предава на овластени фирми.

Следи анекс табелата V.2.1 во која се прикажани видот, количината и начинот на третман и одлагање на генерираниот отпад:

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	---

Табела V.2.1. Цврст и течен отпад

Реф. бр.	Вид на отпаден материјал	Број од Европскиот каталог на отпад	Количина (тони) Годишно	Преработка/одложување	Метод и локација на одложување
1.	Јаловина	10 12 01 10 12 03	Сса 20% од експлоатиран варовник: 24000т	Се сепарира за повторна употреба како тампон	Се складира на отворен склад
2.	Комунален отпад	20 03 01	≥ 1,3 т	Се собира во пластични вреќи или контејнер	ЈКП го превзема за депонирање на градска депонија
3.	Пепел од согорување на јаглен во печка		Сса 2-3% од согорен јаглен 6-9т	Се собира во бункер	ЈКП по потреба ќе го превзема за депонирање на депонија
4.	Експлозивни сретства неупотребливи	01 05 99	Променлива количина	Минерската група веднаш ги уништува на површинскиот коп	/
5.	Акумулаторски батерии	16 06 01 16 06 02	10 парчиња	Се складираат во гаража на простор заштитен од надворешни влијанија	Во складишен простор за акумулатори
6.	Стари гуми – механизација,	16 01 03	20 парчиња	Се чуваат на определен отворен простор до гаража	Се чува до до превземање од надворешна фирма
7.	Отпадна гума од траки на сепарација	16 01 03	100 м	Се реискористува за поправка на траки. Неупотреблив дел се чува до превземање од надворешна фирма	Се чува во гаража до превземање од надворешна фирма
8.	Отпадни масла - механизација	13 02 07	600л	Се собира во метални буриња и реискористува во хидрулика.на камионистоварачи	Се складира на означено место во гаража
9.	Отпадни филтри	16 01 07*	≈ 10 (парчиња)	Се собира во метални буриња	ЈКП го превзема за депонирање
10	Мил од септичка јама	20 03 06	По потреба на повеќе од 5 години	ЈКП ќе го исцрпува во цистерна	ЈКП го превзема за депонирање
11	Стар озид – град. Шут (вкупно за сите печки)	17 01 07	150 т	Се селектира и привремено се складира на локација	ЈКП го превзема за депонирање на депонија за град. шут
12	Отпадно железо	17 04 05	Променлива количина Сса 10т	Се селектира и привремено се складира на локација	Се чуваат до продажба на надвор. Институција за секундарни суровини

V.3 Одложување на отпадот во границите на инсталацијата (сопствена депонија) -Инсталацијата нема сопствена депонија

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

VI. ЕМИСИИ

VI.1. Емисии во атмосферата

VI.1.1. Детали за емисија од точкасти извори во атмосферата

Сите емисии од точкасти извори во атмосферата треба детално да бидат објаснети. За емисиите од парни котли со топлотен влез над 5MW и други котли над 250 KW треба да се пополни Табела VI.1. За сите главни извори на емисија треба да се пополнат Табелите VI.1.2. и VI.1.3 а Табела VI.1.4 да се пополни за помали извори на емисија.

Потребно е да се вклучи список на сите извори на емисии во атмосферата, заедно со мапи, цртежи и придружна документација како во Прилог VI. Информации за висината на емисиите, висина на покривите и др. исто така треба да се вклучат и описи и шеми на сите системи за намалување на емисиите.

Барателот треба да го наведе секој извор на емисија од каде се емитираат супстанциите наведени во Анекс III од Додатокот на Упатството.

За емисии надвор од Белешките за НДТ потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

VI.1.2. Фугитивни и потенцијални емисии

Во Табела VI.1.5 да се даде листа на детали за фугитивните и потенцијални емисии.

Согласно активностите наведени во правилникот за максимално дозволени концентрации и количество и за други штетни материи што може да се испуштаат во воздухот од оделни извори на загадување (Сл. весник 3/90) во врска со ограничување на емисиите од испарливи органски соединенија при употреба на органски раствори во поединечни активности и инсталации.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

-наведите дали емисиите се во границите дадени во гореспоменатиот Правилник и доколку не се како тие ќе се постигнат.

Целосни детали и сите дополнителни информации треба да го сочинуваат Прилогот VI.1.2.

VI.2. Емисии во површинските води и канализација

За емисии во површинските води треба да се пополнат табелите VI.2.1 и VI.2.2.

Листата на сите емисиони точки заедно со мапите, цртежите и придружната документација треба да се вклучи во Прилог VI.2.

Барателот треба да наведе за секој извор на емисија посебно дали се емитуваат супстанции наведени во Анекс IV од Додатокот на Упатството.

Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во сите емисии, согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација на водите (Сл. Весник 18-99). Мора да бидат вклучени сите истекувања на површинските води и сите поројни води од дождови кои се испуштаат во површинските води. За сите точки на истекување треба да биде дадена географската положба по националниот координатен систем (10цифри, 5И,5С) Треба да се наведе идентитетот и типот на рецепиентот (река, канал, езеро и др.)

За емисии надвор од Белешките за НДТ потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

VI.3. Емисии во канализација

Потребно е да се комплетираат табелите VI.3.1 и VI.3.2

Сумарната листа на изворите на емисија заедно со мапите, цртежите и дополнителна документација треба да се вклучи во Прилог VI.3. Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во било кои емисии, согласно Табелите

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

Табелите III до VIII од Уредбата за класификација на водите (Сл. Весник 18-99). Исто така во Прилог VI.3. треба да се вклучат сите релевантни информации за канализацијата приемник вклучувајчи и системи за намалување/третирање на отпадни води кои не се досега опишани.

За емисии надвор од Белешките за НДТ потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан. Додадете детали за сите емисии кои може да имаат влијание на интегритетот на канализацијата и на безбедноста во управувањето и одржувањето на канализацијата.

VI. 4 Емисии во почва

За емисии во почва да се пополнат Табелите **VI. 4. И VI. 4.**

Опишете ги постапките за спречување или намалување на влезот на загадувачки материи во подземните води како и постапките за спречување на нарушување на состојбата на било кои подземни водни тела.

Барателот треба да обезбеди детали за видот на супстанцијата (земјоделски и неземјоделски отпад) кој треба да се расфрла на почвата (отпадна мил, пепел, отпадни течности , кал и др.) како и предложените количества за апликацијата, периоди на испуштање и начинот на испуштање (испусна цевка , резервоар).

За емисии надвор од Белешките за НДТ потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

VI. 5. Емисии на бучава

Дадите детали за изворот, локацијата, природата, степенот и периодот или периодите на емисиите на бучава кои се направени или ќе се направат.

Табела VI. 5.1. треба да се комплетира како што е предвидено за секој извор.

Придружната документација треба да го сочинува Прилог VI. 5.

За емисии надвор од опсегот предвиде со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник 2009) потребно е да направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ, Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ.

VI. 6. Емисии на вибрации

Емисии на вибрации

Податоци (и опис на вибрациите) треба да се предвидат или да се однесуваат на изминатата година.

Идентификувај ги изворите на вибрации кои влијаат на животната средина надвор од границите на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се изведувале. Во извори на вибрации може да се вклучат и бучавата од транспортот што се одвива во инсталацијата. За новите инсталации или за измените во инсталациите се вклучуваат сите извори на вибрации и било кои вибрации кои настануваат за време на градбата. Сите извори треба да се опишат во графички анекси.

Дополнителната документација треба да го сочинува Прилог VI. 6.

VI. 7. Извори на нејонизирачко зрачење

Идентификувај ги изворите на нејонизирачко зрачење (светлина, топлина, и др.) кои влијаат на животната средина надвор од хигиенската зона на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се извршени.

ОДГОВОР

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	--

VI.1. Емисии во атмосферата

Според упатството за подготовка на образецот за А – интегрирана еколошка дозвола, емисиите во атмосферата ќе ги категоризираме како:

- Емисии од котли;
- Точкасти емисии;
- Фугитивни и потенцијални емисии;

Од увидот на лице место и од документацијата за поранешните мерењата и анализи се констатира дека емисиите во воздухот можат да бидат категоризирани како:

- **точкасти емисии** кои се испуштаат во воздухот преку четирите оцаи од печките и
- **фугитивни емисии** на прашина главно од дробење, класирање и транспорт на фракциите варовник од Инсталацијата. Оваа емисија на прашина се состои од цврсти честички со различна големина: над 10 микрони и фината фракција од и под 10 микрони. Најголем дел од оваа емисија поради специфичната тежина на цврстите честички се таложи во рамки на инсталацијата. Само фината фракција носена со ветрот има влијание врз квалитетот на воздухот и здравјето на луѓето. Во добиената Б интегрирана дозвола опфатен е овој дел од технолошкиот процес на Инсталацијата. За намалување на емисијата се применува мокро сеење и мелење на влажен материјал. При складирање на ситните фракции, прашина се елиминира со континуирано одлагање на нови количини влажни фракции на површината од складираните купови. Во летните месеци патеките по кои се движат возилата се прскаат со вода од цистерна.

За намалување на емисијата на гасови и прашина од оцаците на печките при реконструкција на печките предвидено е:

- Гасовитите од по две печки со помош на вентилатор да се водат во прочистувачки уред и потоа низ оцак се испуштаат во атмосферата.
- Во прилог П.7/1 и П.7/2 прикажани се техничките карактеристики на мобилната филтер станица за прочистување на гасови што ќе се применува како дополнителен уред за прочистување по набавка од грчката фирма ПОЛИКАСТРО-КИЛКИС.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

По реконструкција на печките и монтирање на уредите за прочистување треба да се изврши мерење на емисијата на гасови (СО, СО₂, Н₂О) и прашина со цел навремено превземање на мерки за задоволување на пропишаните гранични вредности според Правилникот за граничните вредности за дозволените нивоа на емисиите и видови на загадувачки супстанции во отпадните гасови и пареи кои ги емитираат стационарните извори во воздухот (Сл. Весник 141/2010 год).

Во прилог 2 точка 3 и табела 3 од наведениов правилник дадени се граничните вредности на емисија (ГВЕ) на загадувачките супстанции при печење на варовник и други природни минерали доломит, боксит, кварцит, гипс и т.н.

Табела3

Вид на супстанција	Вид на инсталација	ГВЕ, mg/m ³
Хром и негови соединенија изразени како Cr	Сите видови печки	10
Азотни оксиди изразени како NO ₂	Сите видови печки	1500
Флуор и неговите соединенија изразени како HF	Сите видови печки	10
Прашина	Сите видови печки	50
Сулфурен диоксид изразени како SO ₂	Сите видови печки	400

А во прилог 3 точка 1 и табела 1 дадени се граничните вредности на емисија (ГВЕ) на загадувачките супстанции при согорување во ложишта на јаглен, брикети и кокс со топлинска моќ од 1 до 50 MW.

Табела1

Вид на супстанција	ГВЕ, mg/m ³
Прашина	50
Јаглороден монооксид, СО	250
Сулфурни оксиди изразени како , SO ₂	250
Азотни оксиди изразени како NO ₂	500
Гасовити неоргански соединенија на флуор изразени како HF	30
Гасовити неоргански соединенија на хлор изразени како HCl	200

Треба да се изврши и пополнување на следниве табели од прилог1 на Правилникот за постапката за издавање дозвола за усогласување со оперативен план:

Табела VI.1.2. Главни емисии во атмосферата (1 страна за секоја емисиона точка односно 4 табели засекој од четирите оаци)

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. Бр 1	
Опис: Оџак III –та печка (прва фаза од активирање)	
Географска локација по Националниот координатен систем (12 цифри, 6E,6N):	

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	---

Детали за вентилација Дијаметар Висина на површина (m)	
Датум на започнување со емитирање:	

Карактеристики на емисијата:

(1) Волумен кој се емитира			
Средна вредност/ден	m ³ /d	Макс/ ден	m ³ /d
Максимална вредност/час	m ³ /h	Мин. брзина на проток	m.s ⁻¹
Други фактори			
Температура	°C(max)	°C(min)	°C(sr.vrednost)
Извори од согување: Волуменските изрази изразени како: ☐ суво, ☐ влажно _____ % O ₂			

(III) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средно)	_____ min/h _____ h/den _____ denovi/god.
-----------------------------	---

ТАБЕЛА VI.1.3: Главни емисии во атмосферата -Хемиски карактеристики на емисијата (1 табела за емисиона точка)

араметар	ПРЕД ДА СЕ ТРЕТИРА				Краток опис на третманот	КАКО Е ОСЛОБОДЕНО ⁽¹⁾					
	mg/Nm ³		kg/h			mg/Nm ³		kg/h		kg/god.	
	Средно	Мах.	Средно	Мах		Средно	Мах.	Средно	Мах.	Средно	Мах.
прашина											
бучава											
T [°C]											
O ₂ [%]											
CO											
SO ₂											
NO _x											
CO ₂ [%]											
Чаден број											

<p>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</p>	<p>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</p>	<p>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</p>
---	--	--

VI.2. - VI. 3 Емисии во површинските води и канализација

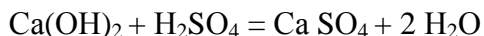
Од функционирање на Инсталацијата ќе се јауваат:

- Технолошки отпадни води и
- Санитарно фекална вода.

Санитарно фекалната вода канализирано се води во септичка јама. Јамата ќе се чисти по потреба од страна на ЈКП на Велес.

Отпадната технолошка вода од фабриката за вар - силосите за варна паста по поминување низ таложник канализирано се одводнува во река Тополка. Силосите за варна паста се снабдени со специјални филтри преку кои вишокот на вода (12-15 м³/смена) се испушта во таложник кој се состои од два базени од по 50 м³.

Затоа што вишокот вода што се испушта од силосите има суспендирани материи и висок рН од присуството на Са(ОН)₂ кога функционираше фабриката за вар се вршел третман на водата во базените од таложникот. Се додавала сулфурна киселина (H₂SO₄) за регулирање на рН и одстранување на суспендирани материи со седиментација. За складирање на сулфурната киселина се употребувале два резервоари од по 200 л. Со дозирање на сулфурна киселина се одвивал хемискиот процес:

Продуцираниот Са SO₄ (гипс) по исталожување во таложникот повремено се одстранувал со исцрпење.

На сепарацијата при сепарирање - просејување се врши и прскање и перење со технолошка вода. Отпадната вода се води во мал таложник и потоа преку отворен канал се води во река Тополка. Таложникот е со бруто волумен од 60 м³ и активен волумен од 40 м³. Протокот на вода е 40 м³/час (времето на задржување во таложникот изнесува 1 час).

Наведените отпадни води по гравитациски пат се одведуваат до крајниот реципиент – реката Тополка. Половина од трасата по која отпадните води минуваат до влевањето во реципиентот претставува природна гравитациска патека со земјена подлога. Некаде на половина од вкупната траса, отпадните води од каменоломот влегуваат во бетонски канал кој ги одведува отпадните води од Филтер станицата. На слика 7 прикажан е вливот во каналот.

Слика 7. Влез на отпадни води од Инсталацијата во канал за отпадни води од Филтер станица

Каналот минува низ локацијата на Инсталацијата потоа се влева во река Тополка која се наоѓа на оддалеченост од околу 300 метри од Фабриката за вар. Координатите на точката на влевање на отпадната вода во р.Тополка се:

- Север 41° 41' 50,28''
- Исток 21° 45' 42,75''

Додека каменолот бил во сопственост на АД “Киро Кучук“ биле вршени анализи на отпадната вода. Според нив, просечно околу 20 m³/h се испуштале во реката Тополка, со просечна содржина на цврста материја од околу 6-9% од вкупната количина отпадна вода (количината е променлива поради променливите количини вода кои се употребуваат во технолошките процеси.

На 13.04.1998 год. во лабораторијата на “Институтот“ АД Рудници и Железарница Скопје извршена е анализа на отпадните води од Инсталацијата на влез во каналот за отпадни води од Филтер станицата. Резултатите прикажани се во прилог **VI.2. 1.** Извршена е скратена физико хемиска анализа на примерок од отпадните води пред влез во р.Тополка и од страна на Природно- Математичкиот факултет на 22.11.2010 година. Резултатите од анализата прикажани се во прилог **VI.2. 2.**

Од расположливите анализи може да се констатира дека содржината на суспендирани частички е висока. Во оперативниот план од Б интегрираната дозвола предвиден е дополнителен третман на водите со инсталирање на хидроциклон за механичко одвојување на цврстите частички и мониторинг на загадувањето. Во тек е изработка на Проект за ефикасно прочистување на отпадната технолошка вода. Во

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
--------------------------------	---	--

прилог П. 10/1 и П. 10/2 прикажани се двете варијанти на прочистување од кои во моментот како најефикасна и најприфатлива се смета варијантата 1. По конечна изработка на Проектот и изборот на варијанта, ќе се пристапи кон изработка на пречистителната станица и посебен одвод на пречистената вода во р. Тополка, во терминот прикажан во оперативниот план. **За емисијата во реципиентот треба да се пополнат** следниве табели од прилог 1 на Правилникот за постапката за издавање дозвола за усогласување со оперативен план:

ТАБЕЛА VI.2.1. Емисии во површински води

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. Бр:	
Извор на емисија:	Отпадни води од каменолом и фабрика за вар
Локација:	Канал за отпадни води
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5E,5N):	
Име на реципиентот (река езеро...)	Река Тополка
Проток на реципиентот (годишен просечен протек):	2,41 м ³ /сек., 2,41 м ³ /s проток
Капацитет на прифаќање на отпад (дозволен самопречистителен капацитет)	кг/ден

Детали за емисиите:

(I) Емитирано количество			
Просечно/ден	м ³ /ден	Макс./ден	м ³ /ден
Максимална вредност/час	м ³ /h		

III) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средно)	_____ min/h _____ h/den _____ denovi/god.
-----------------------------	---

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

ТАБЕЛА VI.2.2. Емисии во површинска вода

Референтен број на точки на емисија _____

Параметар	Пред да се третира				Како што е ослободено				% Ефикасност
	Махс. Просеч. вредност на час (мг/л)	Махс. Просеч. вредност на ден (мг/л)	кг/ден	кг/год.	Махс. Просеч. вредност на час (мг/л)	Махс. Просеч. вредност на ден (мг/л)	кг/ден	кг/год.	
Суспендирани частички									

VI. 4. Емисии во почва

Активностите што се изведуваат на локацијата на Инсталацијата не резултираат со директни емисии на загадувачки материји во почвата:

- Во фабриката за вар и во другите објекти од Инсталацијата применета е соодветна изолација на подните површини;
- Резервоарите за нафта се лоцирани во бетонско корито со цел да се спречи загадување на почвата при евентуално истекување на нафта. .

VI. 5. Извори на Бучава

Според Правилникот за локациите на мерните станици и мерните места (Сл. весник бр. 120/08), локацијата на Објектот спаѓа во подрачје со IV степен на заштита од бучава. Граничните вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина се утврдени во Правилникот за гранични вредности на нивото на бучава (Сл. весник бр. 147/08) и за наведените подрачја изнесува:

Подрачје дефинирано според степенот на заштита од бучава	Ниво на бучава изразена во dBA		
	Lд (дење)	Lв (вечер)	Lн (ноќе)
Подрачје од четврт степен	70	70	60

Со Б интегрираната еколошка дозвола која се однесува на површински коп за експлоатација на минерални сировини “Превалец“ со постројките за дробење и сепарација од Инсталацијата идентификувани се главните извори на бучава во инсталацијата:

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

- На ПК се работи во една смена (07-15 часот) и на локацијата на истиот се врши повремено минирање со примена на експлозивот – амонит. Процесот на минирање е краткотраен процес кој не треба да се изведува во најчувствителните периоди од денот - времето за одмор (15.00 – 18.00 h). Треба да се применува и одредена количина на експлозив согласно Главниот рударски проект со цел да се спречи негативно влијание од бучава и вибрации при минирање;
- Постројките за дробење и сепарација заедно со пропратната опрема (транспортни ленти и сл.) претставуваат точкасти извори на бучава со континуиран карактер а возилата се мобилни извори на бучава.

Со оглед дека се применуваат ланци за забаување на падот на материјалот кај постројките за дробење и на металните страни се поставени гумени постелки за амортизирање на ударите на материјалот како и дека е ангажирана фирма за спроведување на дополнителни мерки за амортизација на бучавата сметаме дека при стартирање на фабриката за вар нема да се надминат граничните вредности на бучавата затоа што печките што се реконструираат се лоцирани во објект со применета амортизација на бучава.

Сепак по стартирање на печките неопходена е контрола на бучавата со цел да се превземат дополнителни мерки за амортизација , ако е поребно.

VI. 6. -VI. 7. Емисии на вибрации и нејонизирачко зрачење

При изградба на објектот во кој се лоцирни печките превземени се мерки за спречување на нејонизирачко зрачење (светлина, топлина) и нема извори на вибрации кои негативно би влијаеле и би ја деградирале животната средина.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

VII. СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА

VII.1. Опишете ги условите на теренот на инсталацијата

Обезбеди податоци за состојбата на животната средина (воздухот, површинската и подземна вода, почата и бучавата) кои се однесуваат на изградбата и започнувањето на инсталацијата со работа.

Обезбеди оценка на влијанието на било кои емисии во животната средина вклучувајќи ги медиумите во кои не се направени емисиите.

Опиши, каде е соодветно, мерки за минимизирање на загадувањето на големи далечини или територијата на друга држава.

VII.2. Оценка на емисиите во атмосферата

Опиши ги постечките услови во поглед на квалитет на воздухот со посебна напомена на стандардите за квалитет на амбиенталниот воздух.

Да се наведе дали емисиите од главните загадувачки супстанции од Правилникот за максимално дозволени концентрации и количество и за други штетни материи што може да се испуштаат во воздухот од оделни извори на загадување (Сл. весник 3/90) во атмосферата можат да наштетат на животната средина. Ако е детектиран мирис надвор од границите на инсталацијата да се обезбеди оценка на мирисот во однос на фреквенцијата и локацијата на појавување.

Дадите детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидни емисии во животната средина вклучувајќи ги медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Во Прилог VII.2 треба да се дадат модели за дисперзија на емисиите во атмосферата од различните процеси во инсталацијата.

VII.3 Оценка на влијанието врз површинскиот реципиент

Опиши ги постечките услови во поглед на квалитет на водата со посебно внимание на стандардите за квалитет на животната средина (Уредба за класификација на водите (Сл. Весник 18-99)). Треба да се пополни Табела VII.3. 1.

Наведете дали емисиите на главните загадувачки супстанции (како што се дефинирани во Анекс IV од Додатокот на Упатството во водата можат да наштетат на животната средина.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

Дадите детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидни емисии во животната средина вклучувајќи ги медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Деталите од оценката и било кои други дополнителни информации треба да се поднесат во **Прилог VII.3**

VII.4 Оценка на влијанието на испуштање во канализација

Дадите детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидни емисии во животната средина вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Деталите од оценката и било кои други дополнителни информации треба да се поднесат во **Прилог VII.4**

VII.5. Оценка на влијанието на емисиите врз почвата и подземните води

Опиши го постоечкиот квалитет на подземните води согласно Уредбата за класификација на водите (Сл. Весник 18-99). Табелите VII.5. 1 треба да се пополнат.

Дадите детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидни емисии во почвата (пропусливи слоеви, почви, полупочви и карпести средини), вклучувајќи ги медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Ова вклучува расфрлање по површината, ињектирање во земјата и др.

Деталите за оценката вклучувајќи хидрогеолошки извештај (да е вклучат метеоролошки податоци и податоци за квалитетот на водата, класификација на водопрпусливиот слој, осетливост, идентификација и зонирање на изворите и ресурсите) како и педолошки извештај треба да се поднесат во **Прилог VII.5**. Кога емисиите се насочени директно на или во почвите треба да се направат испитувања на почвите. Треба да се идентификуваат сите осетливи водни тела (како резултат на површински емисии).

VII.5.1 Расфрлање на земјоделски и неземјоделски отпад

Табелите **VII.5.2** и **VII.5.3** треба да се комплетираат онаму каде што е соодветно. Повеќе информации се достапни во Упатството за ова барање. Доколку отпадот се расфрлува на земјиште во туѓа сопственост да с приложи соодветен договор со сопственикот.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

VII.6. Загадување на почвата/подземната вода

Треба да бидат дадени детали за познатото минато или сегашно загадување на почвата и/или подземната вода на или под теренот.

Сите детали вклучувајќи релевантни истражувачки студии, оценки или извештаи, резултати од мониторинг, планови, цртежи, документација вклучувајќи инженеринг за спречување на загадување, ремедијација и било кои други дополнителни информации треба да се вклучат во Прилог **VII.6.**

VII.7. Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање

Опиши ги постапките за спречување на создавање отпад и искористување на истиот.

Дадите детали и оценка на влијанието врз животната средина на постоечкото или предложеното искористување на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање вклучувајќи ги и медиумите различни оод оние во кои емисиите би се случиле.

Овие информации треба да се дел од **Прилогот VII.7.**

VII.8. Влијание на бучавата

Дадите детали и оценка на влијанијата на сите постоечки или предвидени емисии врз животната средина. вклучувајќи ги и медиумите различни од ониево кои емисиите би се вклучиле.

Мерење на амбиентална бучава

Пополнете ја табела VII.8.1 во врска со информациите побарани подолу:

1. Наведите ги максималните нивоа на бучава што може да се појават на карактеристични точки на границите на инсталацијата (наведете го интервалот и траењето на мерењето)
2. Наведите ги максималните нивоа на бучава што може да се појават на посебни осетливи локации надвор од границите на инсталацијата
3. Наведите детали за постоечкото ниво на бучава во одсуство на бучава од инсталацијата

Во случај кога се надминат граничните вредности дадени со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник 64 од 1993) во **Прилог VII.8** треба да се приложат модели на предвидување, мапи, дијаграми и придружни документи вклучувајќи детали за намалување и предложените мерки за контрола на бучавата.

ОДГОВОР

VII.1. Состојби со локацијата

Општина Велес се наоѓа во средишниот дел на Македонија и зазема мошне поволна геопрометна положба во однос на главните магистрални сообраќајници: Велес – Штип– Кочани – Делчево – Бугарија, Велес – Скопје, Велес – Битола, Велес – Гевгелија –Грција. Се наоѓа на надморска височина од 150 до 260 метри. Самата општина зафаќа површина од 427,45 км². Од сите страни е заградена со ниски ридови кои ја одвојуваат од котлината на исток и запад. На север преку Таорската клисура на реката Вардар поврзана е со Скопската котлина додека на југ со Велешката клисура е поврзана со Тиквешкијата. Општина Велес припаѓа на Вардарскиот плански регион.

Локацијата на Инсталацијата е во југозападниот дел од градот, на крајот од населбата Превалец.

Поширокото подрачје на локацијата припаѓа во Велешкото епицентрално подрачје, на западната страна на Вардарската сеизмогена зона. Вардарската тектонска зона претставува значајна тектонска единица ги дели Пелагонискиот масив и Западно-Македонската зона, на запад, од Српско-Македонскиот масив на исток. Во овој регион е релативно честа појавата на катастрофални земјотреси што достигнуваат епицентрален интензитет до 10 и магнитуда до 7,8.

Подрачјето на Инсталацијата, како и целата општина, се наоѓа во подрачје на изменета умерено - континентална клима. Во однос на температурите на воздухот и врнежите може да се добијат и карактеристики на модифицирана медитеранска клима, додека на високите планински предели има изразена планинска клима.

Температурите, како средни и апсолутни вредности, се менуваат во зависност од надморската височина. Средната годишна температура во долината на реката Вардар, на надморска височина од 400м, изнесува 13,5°C, додека на 650м надморска височина таа опаѓа на 13°C. Најстуден месец во годината е јануари, со просечна месечна температура од 1,8°C, а најтопол месец во годината е јули со просечна

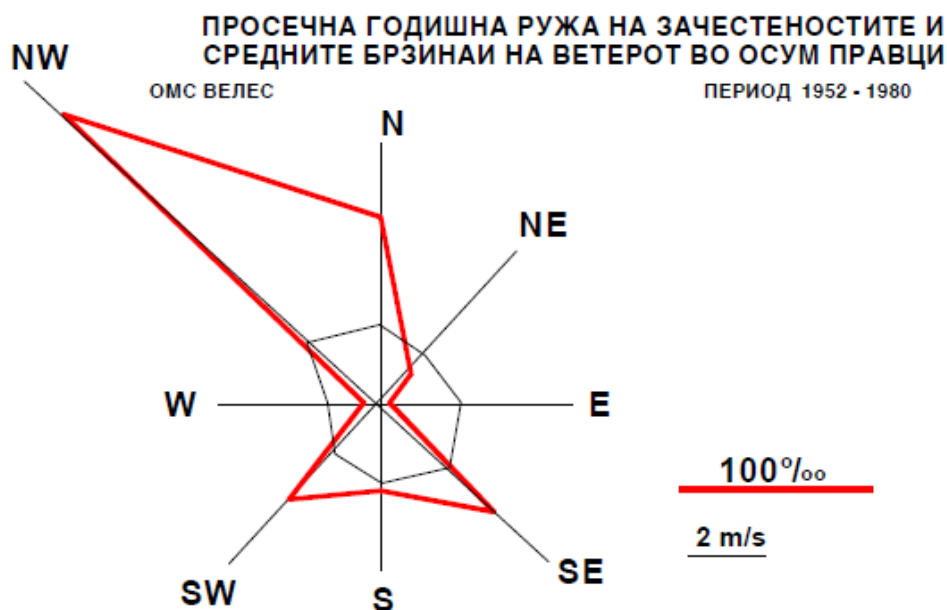
РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	--

месечна температура од 24,4⁰С. Во летниот период има високи температури на воздухот, а апсолутно максималната температура за ова подрачје изнесува 43,5° С, измерени на 22 август 1952 година. Во зимскиот период, поради честите продори на ладни континентални воздушни маси од север, има појава на ниски температури на воздухот.

Просечната годишна сума на врнежи изнесува 427 мм воден талог. Количеството на врнежи покажуваат голема неизедначеност во регионот и зависи од надморската височина. На надморска височина од 500м просечната сума на врнежи изнесува 700мм, а на 800м.н.в таа се искачува на 800мм. Врнежите во Велешкото Поле се претставени главно од дожд, на кој отпаѓаат 92% од врнежите. Како сушни месеци во подрачјето на Велес се сметаат: јануари, февруари, април, јуни, јули, август и септември. Најсушен месец е август. Месеците март, мај, октомври, ноември и декември се релативно врнежливи. Најврнежлив е месец ноември. Во нискиот подрачја на Велес, средно годишо има 80 врнежливи денови.

Ветровите се застапени од сите правци, а најзастапени се северозападниот ветер со просечна годишна честина од 168%о и средна годишна брзина од 2,9 м/с северниот ветер, со просечна годишна честина од 152%о и средна годишна брзина од 2,7 м/с и Просечната честина на тишините е 472%о.

Ружа на ветрови за Велес прикажана е на слика 8.

Слика 8. Ружа на ветрови за Велес

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	--

Најголемиот дел од земјиштето во Велешката котлина се користи за земјоделски цели или е урбанизирано и нема богат диверзитет. Вегетацијата во овој регион главно е со субмедитерански топло-континентални карактеристики. Шумските заедници се претставени со листопадни шуми од даб, особено дабот благуна кој е еден од доминантно застапените родови во шумите на ова подрачје ; бука; габер со посебна застапеност на белиот габер. Шумите во овој регион се многу деградирани и на места целосно уништени. Ливадските заедници се претставени со ксерофилни и ксероморфни растенија, воглавно од видот на треви. Застапени се и едногодишни и повеќегодишни ефемерни растенија. Загрозени флорни видови специфични за велешкиот регион нема.

Фауната во велешкиот регион е претставена со:

- Цицачи: елен, дива свиња, срна, кафеава мечка, лисица , полски зајак, верверица , еж;
- Птици: обичен глувчар, среден шарен клукајдрвец, пупунец кос, елова сипка, сипка,, црвеноопашка гугутка, планински клукајдрвец, тетреб;
- Влечуги: зелен гуштер , живороден гуштер, шумски гуштер, змија шарка , поскок, леопардов смок, шумска желка;
- Водоземци: шарен дождовник, шумска жаба, шумска крастава жаба, голема крастава жаба.

Општина Велес ги опфаќа подрачјата на поголемите водотеци Бабуна, Тополка и Отавица, кои заеднички припаѓаат на сливот на реката Вардар. Геолошкиот состав, слабиот вегетациски покривен слој и неправилното користење на земјиштето предизвикале голем дел од општината да биде зафатен со ерозивни процеси. Вкупната годишна продукција на ерозивен нанос изнесува 688 000 м³. Ерозивните процеси предизвикуваат голема загуба на плодно земјиште, осиромашување на подлогата и појава на оголени, суви и ненаселени предели. Реката Бабуна е прогласена за карактеристичен пејсаж од Советот на Општина Велес, но се соочува со узурпација на државно земјиште на нејзиното крајбрежје и диво изградени викенд куќи кои ја нарушуваат животната средина што претставува голем проблем во општината.

Системите за водоснабдување користат води од главните водотеци Вардар (- 83,1 м³/с), Бабуна (4,65 м³/с), и Тополка (2,41 м³/с), од вештачкото езеро Младост – река Отовица (1,31 м³/с) како и води од подземни извори и чешми.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

Водоснабдувањето на градот Велес е од хидросистемот Лисиче, со исклучок на летните месеци кога водоснабдувањето е од бунарите покрај реката Вардар. Со довршување и доизградба на овој хидросистем треба да се задоволат потребите за вода за пиење на градот како и на осум рурални населби. Заводот за здравствена заштита во Велес се грижи за испитување на квалитетот на водата за пиење од градската мрежа, бунари, селски водоводи и на месечна база се испитуваат околу 80 примероци за бактериски и физичко хемиски параметри. Покрај југозападната граница на локацијата на каменоломот минува реката Тополка. Според Уредбата за категоризација на водотеците, езерата и акумулациите и подземните води (Сл.весник бр.18/99), реката Тополка, на потегот од фабриката за порцелан Борис Кидрич (по старо) до вливот во р.Вардар се наоѓа во III категорија. Според оваа категоризација, водите на р.Тополка ги исполнува условите за класа III спореден намената и степенот на чистота, согласно Уредбата за класификација на водите (Сл.весник бр.18/99). Тополка извира на падините на Јакупица, над селото Горно Јаболчиште и е со вкупна должина од 38 км. Површината на речниот слив на реката Тополка до браната изнесува 96 км². Средниот годишен проток изнесува 1,38 м³/сек. Според податоците за извршени мерења од страна на Републичкиот завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) – Скопје, од аспект на физичко-хемиска исправност и радиолошки анализи и пестициди, на почетокот на 2004 година реката Тополка спаѓала во I класа (согласно Уредбата за класификација на води). На крајот на истата година биле направени дополнителни мерења, при што било констатирано дека според физичко-хемиската исправност реката спаѓа во II класа, а според радиолошките анализи и анализите за пестициди повторно била во I класа.

Се следи санитарната исправност на водите на реките Тополка и Бабуна од страна на ЈЗО Завод за здравствена заштита Велес, но само во долниот тек на реките, пред нивниот влив во реката Вардар, низводно од територијата на Општина Чашка. Податоците од анализите се дадени во Годишните извештаи за квалитетот на површинските води на Р.М кои ги изработува Македонскиот информативен центар за животна средина во рамките на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). Според овие податоци, квалитетот на водата во реките Тополка и Бабуна е таков што водите на реките можат да се користат за капење и рекреација на луѓето, за наводнување на земјоделски површини и напојување на стока.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	---

Патниот сообраќај низ територијата на Општина Велес е застапен со магистрални, регионални и локални патни правци. Општина Велес остварува и сообраќајна комуникација преку патните правци Табановце-Скопје-Велес-Богородица и Делчево-Штип-Велес-Градско-Прилеп-Битола-Меџитлија.

Низ општината минуваат:меѓународната пруга Табановце-Скопје-Велес-Гевгелија, пругата Велес-Прилеп-Битола и пругата Велес-Штип-Кочани.

Пред една деценија, граѓаните на Велес се снабдуваа со вода за пиење исклучиво од рени-бунарите инсталирани на десниот брег на реката Вардар. Денес градот се снабдува со чиста вода за пиење преку хидросистемот “Лисиче” со директен водозафат од реката Тополка. Овој систем е повеќе наменски обезбедува водоснабдување на населението во градот и 8 рурални наслеби, наводнување на 4.100 хектари обработливи земјоделски површини како и ревитализација на езерото “Младост” и наводнување на дополнителни 1.800 хектари лозови и други насади.

Со цел да се подобрат состојбите со водоснабдувањето, Општината работи и на реконструкција на застарената водоводна мрежа.

Квалитетот на водите се контролира од аспект на физичкохемиско и бактериолошко загадување. Функционирањето на хидросистемот “Лисиче” ќе резултира со позитивни ефекти и напуштање на досегашната практика за применување на превентивен третман за хлорирање на водата од рени – бунарите и превисокото присуство на резидуални хлорни јони.

Одведување на комуналните отпадни води од домаќинствата и другите потрошувачи во градот Велес се врши заедно со атмосферските води преку постојната каналска мрежа. Индустриските отпадни води од повеќето капацитети директно се испуштаат во река Вардар без претходно прочистување.

Отстранувањето на цврстиот комунален отпад и други видови отпад во градот Велес се врши колективно и индивидуално. Депонијата за цврст отпад се наоѓа во близина на градот.

Локалниот електродистрибутивен систем обезбедува квалитетно и стабилно снабдување со електрична енергија. Сите рурални наслеби во општината се електрофицирани.

Во Општината Велес со околу 55 000 жители (спрема пописот во 2002 – 55108), густината на населеност изнесува 129 жители /км² и најголем дел од населението (околу 45 000 жители) живеат во градот Велес. Во општината има околу

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

17 000 невработени лица. Бројот на домаќинства во Општината изнесува 16 959 со благ пораст од 3% во периодот 1994-2002 год.

Мерењето на индикаторите на **квалитетот на амбиентниот воздух** во Р.Македонија го вршат три институции кои имаат поставено свои мониторинг мрежи на различни локации. Институциите кои вршат мониторинг се:

- Национална мрежа на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
- Мрежата на Заводот за Здравствена Заштита Скопје и регионалните подружници за следење на квалитетот на воздухот во поголемите градови во Р.Македонија;
- Мрежата на Управата за Хидрометеоролошки работи (УХМР) која е во рамките на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Мониторинг мрежата на МЖСПП со која управува Македонскиот информативен центар за животна средина (МИЦЖС) е автоматска мрежа а останатите мрежи работат мануелно.

Граничните вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух се дадени во следнава табела:

Загадувачки материи	Просечен период	Гранична вредност која треба да се достигне во 2012 год.
Сулфур диоксид	24 часа	350 мг/м ³
	1 година	125 мг/м ³
Азотени оксиди	24 часа	200 мг/м ³
	1 година	40 мг/м ³
PM ₁₀	24 часа	50 мг/м ³
	1 година	40 мг/м ³
Јаглероден моноксид	Максимална дневна, 8 часовна средна	10 мг/м ³
Олово	1 година	0,5 мг/м ³
C ₆ H ₆	1 година	5 мг/м ³

Извори на загадувањето на воздухот во Општината Велес и градот се индустриските капацитети, издувните гасови од возилата и домаќинствата за време на грејната сезона. (голем е процентот од населението кое се грее и готви на огревно дрво).

Следењето на квалитетот на воздухот во Велес се врши од страна на две фиксни мониторинг станици од Државната мониторинг мрежа поставени во градот на две локации (1 - Населба Тунел и 2 –индустриски дел од градот) и од страна на Заводот за здравствена заштита во Велес.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

По затварање на топилничкиот комплекс вредностите за тешки метали во воздухот (олово, кадмиум и цинк) не само што не ги надминуваат максимално дозволените концентрации, туку се со многу пониски вредности. Сулфур диоксидот, јаглородниот моноксид и азотниот диоксид во воздухот исто така, не ги надминуваат максимално дозволените граници.

Надминување на максимално дозволените вредности се јавува кај суспендираните честички со големина до 10 микрони, како и на тропосферскиот озон во текот на летните месеци, поточно од мај до септември.

Не е извршено проучување на подземните води а според длабочината на ископаните и дупчени бунари констатирано е дека нивото на подземните води во непосредна близина на водотекот на реката Вардар се движи од 0,80 – 1,5 м под површината на земјата.

Загадувањето на површинските води на територијата на општина Велес, пред се на реката Вардар, е резултат на емитување на индустриски и комунални отпадни води. Карактеристично е тоа што водата од голем број од селските чешми, водоводи и бунари е бактериски и хемиски неисправна, додека водата од градската мрежа е со добар квалитет.

Употребата на загадени површински води за наводнување на земјоделски површини предизвикува долготрајно загадување на почвата и подземните води и резултира во навлегување на полутантите во синцирот на исхрана.

ЛЕАП-от од 1998 година како најголеми загадувачи на површинските води во општина Велес, ги наведува: металуршкиот комплекс, фабриката за масло, капацитетот за преработка на кожа и комплексот за производство на вештачки ѓубрива. Загадување на површинските води со тешки метали од производствениот процес на металуршкиот комплекс, поради негово неработење нема, меѓутоа се уште постои можност за слевање на процедурни води од депонијата на згура. во површинските води. Загадување со тешки метали е евидентирано и во подземните води кои се наоѓаат под депонијата со згура. Фабриката за производство на масло која се наоѓа во централното градско подрачје, предизвикува високо органско загадување на водите на реката Вардар испуштајќи отпадни води со концентрација на масло од 20 до 160 мг/л.

Комуналните отпадни води од градот Велес непочистени се испуштаат во реката Вардар. Руралните населби, освен Башино село, Долно Караслари и делумно

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	--

населбата Превалец, не располагаат со канализациони системи. Во дел од другите населени места има изградена делумна канализациона мрежа, но и во овој случај водите се слеваат во блиските водотеци. Дополнително загадување на водите се јавува и од отпадните води од фармите, шталите и несоодветното отстранување на отпадот.

На јужната граница на инсталација минува реката Тополка. Согласно Уредбата за категоризација на водотеци, езера, акумулации и подземни води (Сл.Весник бр. 18/99), реката Тополка, на потегот од фабриката за порцелан Борис Кидрич” до вливот во р.Вардар сврстана е во III класа -умерено загадени води. Средниот годишен проток на р.Тополка изнесува 1,38 м³/с.

Во Велес за собирањето на отпадот се грижи ЈКП“Дервен” – Р.Е. Комунална хигиена. Организирано собирање на комуналниот отпад е застапено само во градот Велес и блиските населби Превалец и Башино Село. Во сите останати рурални населби во општината нема организирано собирање и одведување на комуналниот отпад. Комуналниот отпад кој организирано се собира од градот Велес, како и инертниот отпад од индустријата, се носи на градската депонија.

VII.2. Оценка на емисиите во атмосферата

Во Инсталацијата се применуваат мерки за намалување на фугитивна емисијата на прашина:

- Во летните месеци интерните сообраќајници се прскаат со вода од цистерна;
- При секундарното дробење се врши мокро сеење, материјалот пред да влезе на мелење се навлажнува, со цел намалувајќи на можноста за појава на фугитивна прашина;
- На местата каде што се складираат ситните фракции прашина се елеминира главно со континуираната работата, односно олагањето на нови количини влажни фракции на површината од складираните купови.

Со активирање на фабриката за вар продуцираните гасови од печките (CO, CO₂, SO₂) и прашина ќе се испуштаат во атмосферата по пречистување во уредите за прочистување. Ќе се врши контрола, анализа на излезните гасови и прашина, со цел да се утврди ефикасноста на прочистување односно дали емисијата е во рамки на

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

дозволените законски норми или треба да се превземат дополнителни мерки вклучување на мобилната филтер станица за сведување на истите во рамки на дозволените норми. Резултатите од анализата на секој оцак треба да се прикажат во табела:

Анализа на состав на излезни гасови од печка

Мерно место	Состав на димни гасови	Концентрација (mg/m ³)	Проток (m ³ /h)	МДК ((mg/m ³))	Емитирани количини (kg/h)
Оцак	SO ₂				
	CO				
	CO ₂				
	NO _x				
	чад				
	прашина				

VII.3. Оценка на влијанието врз реципиентот

Според Уредбата за категоризација на водотеци, езера, акумулации и подземни води и според Уредбата за класификација водите (Сл. Весник 18/99) реката Тополка, на потегот од фабриката за порцелан Борис Кидрич” до вливот во р.Вардар се наоѓа во III категорија. Со оглед дека и пречистената отпадна технолошка вода од силосите за хидратна вар ќе истекува во реципиентот треба да се превземат мерки за сведување на концентрација на суспендирани честички во рамки на максимално дозволена концентрација која согласно Уредбата за категоризација водотеците и за трета класа на води и Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивно прочистување, начинот на нивно пресметување имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл. Весник 81/2011) изнесува:

Параметар	Утврдени вредности (со мерење и проценка)	Максимално дозволени вредности за III класа
Суспендирани честички		35 mg/l
pH		6,5-9,0

По изработка треба да се изведе и Проектот за прочистување на отпадната вода со цел и да се спречи загадување на реципиентот р.Тополка.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

VII.4. Оценка на влијанието на емисиите во/врз почвата и подземните води

Активноста што се изведува на локацијата на Инсталацијата не резултира со емисии во почва и подземни води.

VII.5. Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или негово одлагање

Комуналниот цврст отпад кој се јавува од секојдневните комунални и административни активности во ЈКП “Дервен“ редовно го превзема за депонирање на градска депонија. Во прилог V-.2 е даден договор со ЈКП Дервен.

И отпадот од одржување на опремата и постројките се селектира и продава за реискористување. Согласно законските прописи ќе се постапува и со повремениот отпад од работа на печките.

Бидејќи со отпадот се постапува согласно законските прописи и влијанието на отпадот врз животната средина е незначителен.

VII.6. Влијание на бучавата

Затоа што опремата од фабриката за производство на вар се наоѓа во објекти со превземени мерки за амортизација на бучава и вибрации сметаме дека интензитетот на бучава нема да се зголеми. Спроведувањето на дополнителни мерки за амортизација на бучавата од страна на ангажираната фирма исто така ќе овозможи емисијата на бучава од дробење и сепарација на варовникот да се сведе во рамки на дозволеното ниво.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

VIII. ОПИС НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ДРУГИТЕ ТЕХНИКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ, ИЛИ ДОКОЛКУ ТОА НЕ Е МОЖНО, НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ЗАГАДУВАЧКИТЕ МАТЕРИИ

Опиши ја предложената технологија и другите техники за спречување или каде тоа не е можно, намалување на емисиите од инсталацијата.

VIII.1 Мерки за спречување на загадувањето вклучени во процесот

Треба да бидат вклучени детали за системите за третман/намалување (емисии во воздух и вода), заедно со шеми доколку е можно.

За секоја идентификувана емисиона точка пополнете Табела VIII.1.1 и вклучете детални описи и шеми на сите системи за намалување.

Прилогот VIII.1 треба да ги содржи сите други придружни информации.

VIII.2 Мерки за третман и контрола на загадувањето на крајот од процесот

Треба да бидат вклучени детали за системите за третман/намалување (емисии во воздух и вода), заедно со шеми доколку е можно.

Прилогот VIII.2 треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

Во прилог II.7/1 и II.7/2 прикажани се техничките карактеристики и на **мобилната филтер станицата** што ќе се набави од грчката фирма ПОЛИКАСТРО-КИЛКИС за дополнително прочистување на излезните гасови од печките. Реализацијата на оваа активност прикажана е во активност 1 (оперативниот план 1) од програмата за подобрување (точка XI).

За намалување на концентрацијата на суспендирани честички во отпадните води во тек е изработка на **Проект за оделување и одведување на отпадните води со инсталирање на пречистителна станица** кој треба да се реализира према активност бр. 2 (оперативниот план 2) од програмата за подобрување (точка XI). Во прилог II.10/1 и II.10/2 прикажани се двете варијанти на технолошки шеми на прочистување од кои во моментов како најефикасна и најприфатлива се смета варијантата 1. По изработка на Проектот за одделување и одведување на отпадните води со инсталирање на пречистителна станица ќе се пристапи кон реализација во во терминот прикажан во точка XI.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

Во тек е спроведувањето на дополнителни мерки за амортизација на бучавата од страна на ангажирана фирма што ќе овозможи емисијата на бучава од Подружницата да се сведе во рамки на дозволеното ниво.

По реконструкција на фабриката за вар ќе се изврши засадување на дрвенести растенија, листопадни и зимзелени покрај границите на Инсталацијата. Со оформување на зелениот појас ќе се формира природен филтер за прочистување на воздухот и почвата, за задржување на минералната прашина во кругот на инсталацијата, амортизација на бучавата и за вклопување во природниот амбиент.

IX. МЕСТА НА МОНИТОРИНГ И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ

Идентификувајте ги местата на мониторинг и земање на примероци и опишете ги предлозите за мониторинг на емисиите.

Пополнете ја табелата IX.1.1 (онаму каде што е потребно) за емисиите во воздух, емисии во површински води, емисии во канализација, емисии во почва и за емисии на отпад. За мониторинг на квалитетот на животната средина, да се пополни табелата IX.1.2 за секој медиум на животната средина и мерно место поединечно.

Потребно е да се вклучат детали за локациите и методите на мониторингот и земање примероци .

Прилогот IX треба да ги содржи сите други придружни формации.

ОДГОВОР

По реконструкција на печките односно стартирање на истите треба да се изврши мерење на емисијата на гасови од оцак со цел да се провери ефикасноста на системот за прочистување и евентуалната потреба од повремено мерење на емисијата на гасови од оцаците.

По реконструкција на печките и изведба на Проектот за одделување и одведување на отпадните води со инсталирање на пречистителна станица треба да се врши повремено мерење на квалитетот на отпадните води пред влез во р.Тополка. Во прилог **II. 9** прикажано е сегашното местото на влив на пречистените отпадни води во реципиентот , р.Тополка кое се наоѓа на:

Север 41° 41' 50,28''

Исток 21° 45' 42,75''

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

Мерните места за мерење на амбиентална бучава одбрани при изработка на Б Дозволата за усогласување со оперативен план и прикажани во прилог **IX.1**, даваат реална слика за влијанието на работата на инсталацијата во однос на животната средина и чувствителните места во опкружувањето на локацијата затоа сметаме дека на истите треба да се изврши контролно мерење на емисијата на бучава, по изведба на дополнителните мерки за амортизација на бучавата кои се во тек. Контролното мерење треба да се изведе на:

AN1 - Северна граница на инсталација, непосредно до првите згради од населбата Тунел

41° 42' 04,46"

21° 45' 33,44"

AN2- После мостот пред населбата Превалец

41° 41' 52,73"

21° 45' 29,96"

AN3 - Источна страна на селото

X. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРИ ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ

Опишете ги накратко главните алтернативи на предлозите содржани во барањето, доколку постојат такви.

Опишете сите еколошки аспекти кои биле предвидени во однос на почисти технологии, намалување на отпад и замена на суровините.

Опишете ги постоечките или предложените мерки, со цел да се обезбеди дека:

1. Најдобрите достапни техники се или ќе се употребат за да се спречи или елиминира или, онаму каде што не е тоа изводливо, генерално да се намали емисијата од активноста;
2. Не е предизвикано значајно загадување;
3. Создавање на отпад е избегнато во согласност со Законот за отпад; кога отпад се создава, се врши негово искористување, или кога тоа технички и економски е невозможно, се врши негово одлагање и во исто време се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина;
4. Енергијата се употребува ефикасно;
5. Преземени се потребните мерки за спречување на несреќи и намалување на нивните последици (како што е детално опишано во Делот **XII**);

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

6. Преземени се потребните мерки по конечен престанок на активностите со цел избегнување на сите ризици од загадување и враќање на локацијата во задоволителна состојба (како што е детално опишано во Делот **XII**);

Прилогот X треба да ги содржи сите други придружни информации.

Образложете го изборот на технологијата и дадете образложение (финансиско или друго) зашто не е имплементирана технологија предложена со Белешките за НДТ или БРЕФ документите.

ОДГОВОР

При реконструкција на печките предвидена е примената на мерки за намалување на емисијата на на гасови од оџаците на печките и за намалување на емисијата на суспендирани честички во отпадната технолошка вода.

За да се спречи или намали емисијата на гасови од оџаците ќе се примени прочистување на гасовите во постоечките уреди за прочистување и филтер станицата со техничките карактеристики прикажани во прилог II.7 . Се планира филтер станицата за прочистување од грчката фирма ПОЛИКАСТРО-КИЛКИС да се набави во терминот прикажан во точка **XI** .

За намалување на концентracијата на суспендирани честички во отпадните води се изработува Проектот за оделување и одведување на отпадните води со инсталирање пречистителна станица која треба да се реализира во трминот прикажан во точка **XI** .

Со оглед на наведеново сметаме дека во Друштвото УС- КОНСТРАКШАН и во иднина ќе проктикува пратење и примена на еколошките аспекти и најдобрите достапни техники односно дека ќе се набавуваат еколошки прифатливи суровини кои рационално ќе се искористуваат, како и дека отпад ќе се миимизира и со него ќе се постапува согласно законските прописи.

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	--

XI. ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ

Операторите кои поднесуваат барање за интегрална еколошка дозвола приложуваат предлог програма за подобрување на работата на инсталацијата и за заштита на животната средина.

ОДГОВОР

Активност бр. 1 Намалување на емисија на гасови од печка

1.Опис			
Гасовите од по две печки со помош на вентилатор се водат во прочистувачки уред и потоа низ оцак се исфрлаат во атмосферата. Во прилог П.7/1 и П.7/2 прикажани се техничките карактеристики на филтер станицата за прочистување гасови пред одвод во оцак. Филтер станицата се планира да се набави од грчката фирма ПОЛИКАСТРО-КИЛКИС.			
2. Предвидена дата за почеток на реализација			
➤ 30.04.2013 год.			
3.Предвидена дата за завршување на реализацијата			
➤ Година дена по отпочнување на мерката			
4.Вредност на емисијата до и за време на реализација на активността			
➤ значајна			
5. Вредност на емисијата по реализација на активността			
➤ незнатна			
6. Влијание врз ефикасноста			
➤			
7.Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
CO; SO ₂ ; NO _x ; CO ₂ чаден број	Воздух од оцак	Дигитален инструмент	Два пати годишно
8. Извештаи од мониторинг			
➤ По секое мерење			
9. Вредност на инвестицијата			
➤ 2.400.000 МКД			

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	---

Активност бр. 2 Одведување и третман на отпадни води

1. Опис Во прилог II. 9/1 и II. 9/2 прикажани се двете варијанти на прочистување од кои како најефикасна во моментот се смета варијантата 1. По конечна изработка на Проектот и изборот на варијанта, ќе се пристапи кон изработка на пречистителната станица и посебен одвод на пречистената вода во р. Тополка.			
2. Предвидена дата за почеток на реализација ➤ 30.04.2014 год.			
3. Предвидена дата за завршување на реализацијата Две години по отпочнување на реализацијата на имплементацијата на оваа мерка			
4. Вредност на емисијата до и за време на реализација на активността ➤ значајна			
5. Вредност на емисијата по реализација на активността ➤ незнатна			
6. Влијание врз ефикасноста ➤ Во рамки на МДК за III класа на води.			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
Суспендирани	Отпадна вода пред влив во р. Тополка	гравиметриски	Два пати годишно
8. Извештаи од мониторинг ➤ По секое мерење			
9. Вредност на инвестицијата ➤ 1.260.000,00 МКД			

Активност бр. 3 Рекултивација

1. Опис По реконструкција на фабриката за вар ќе се изврши засадување на дрвенести растенија листопадни и зимзелени покрај границите на Инсталацијата. Со оформување на зелениот појас ќе се формира природен филтер: за прочистување на воздухот и почвата, за задржување на минералната прашина во кругот на инсталацијата, амортизација на бучавата и за вклопување во природниот амбиент.

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКЦИОН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	---

2. Предвидена дата за почеток на реализација По реконструкција на фабриката за вар 30.04.2014 год.			
3. Предвидена дата за завршување на реализацијата Две години по отпочнување на реализацијата на имплементацијата на оваа мерка			
4. Вредност на емисијата до и за време на реализација на активноста ➤ Намалување на емисии			
5. Вредност на емисијата по реализација на активноста Како природен филтер има позитивно влиание во намалување на емисии на CO ₂ ; прашина, бучава, загадување на почва.			
6. Влијание врз ефикасноста ➤ За емисии во рамки на МДК			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
/			
8. Извештаи од мониторинг ➤ /			
9. Вредност на инвестицијата ➤ 800.000,00 МКД			

ХИ. ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

ХИ.1. Спречување на несреќи и итно реагирање

Опиши ги постоечките или предложените мерки, вклучувајќи ги процедурите за итни случаи, со цел намалување на влијанието врз животната средина од емисиите настанати при несреќи или истекување.

Исто така наведете превземените мерки за одговор во итни случаи надвор од нормалното работно време, т.е. ноќно време, викенди и празници.

Опишете ги постапките во случај на услови различни од вообичаените вклучувајќи пуштање на опремата во работа, истекувања, дефекти или краткотрајни прекини.

Прилогот ХИ.1 треба да ги содржи сите други придружни информации.

ХИ.2. Други важни документи поврзани со заштитата на животната средина

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

Коментарите за други придружни документи како што се: волонтерско учество, спогодби, добиена еко ознака, програма за почисто производство итн. треба да се содржат во **Прилогот XII.2.**

ОДГОВОР

Детали за суровините и помошните материјали, како и отпадот што се складира во инсталацијата се дадени во соодветните табели од барањето за А дозвола за усогласување со оперативен план. Од нив со потенцијално негативно влијание врз животната средина доколку изостане контролата врз нив се: нафтата , јагленот негасената и вар.

Негасената вар- калциум оксидот (или т.н. жива вар) е активна супстанца која бурно реагира со неметали и со вода. При егзотермната реакција со водата се добива гасена вар.

Со оглед на присуството на запалливи супстанции (јаглен, нафта) во инсталацијата, истата располага со соодветна опрема за гасење пожар (прикажана во прилог **II-5**). Опредметата е поставена на локации посебно одбрани за вакви случаи и подлежи на редовна контрола.

Нафтата се чува во еден од трите резервоари за нафта кои се со капацитет од по 5 т. Резервоарите се надземни, поставени во бетонско корито (танквана) со димензии 8,5 м должина на 5 м ширина и висина 4 м . Во случај на инцидентно истекување на нафта коритото спречува истекување на нафтата.

Јагленот, во вид на покрупни парчиња, по потреба се набаува и не се чува поголема залиха во складиштето кое е изведено од огнеотпорен материјал бетон и камен.

Механизацијата што се употребува навремено се контролира и одржува во исправна состојба. Постои можност за брзо исклучување на опремата, односно прекинување на процесите со кои главно автоматски се управува, без да се предизвика нарушување на квалитетот на медиумите на животната средина.

Има чуварска служба која постојано врши обезбедување на инсталацијата. Инсталирана е громобранска заштита и заземјување на електричната инсталација на објектите. Има и канализацион одвод на атмосферските води кој овозможува спречување на поплава при поројни дождови.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

ХИИ. РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА СО ПРЕСТАНОК НА АКТИВНОСТИТЕ

Опишете ги постоечките или предложените мерки за намалување на влијанието врз животната средина по престанок на целата или дел од активноста, вклучувајќи мерки за грижа после затворање на потенцијални загадувачки резиденти.

Прилог ХИИ. треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

Предметната Подружница има капацитет и развоен план за работа и зголемување на производството во иднина. Сепак ако дојде до траен прекин на работата:

- Тогаш локацијата што се наоѓа во индустриска зона и неможе да се пренамени за земјоделски активности ќе биде пренаменета за друг вид на активности.:
- Привремените, мали, залихи од репроматеријали и производи од магацините за истите со продавање ќе се одстранат;
- Отпадот што неможе да се реискористи ќе се депонира на градската депонија;
- Истовремено ќе се изврши и селекција на опремата. Употребливата (ќе се конзервира до нејзина реупотреба или продажба) а неупотребливата (ќе се продаде како секундарна суровина);
- Таложниците и шахтите ќе се испразнат и исчистат, а нечистотиите ќе се неутрализираат и депонираат;
- Бидејќи објектите од цврста градба се градени сеизмички стабилни, лесно може да се преадаптираат за било каква друга дејност;
- При евентуално дислоцирање на дел од објектите, дел од материјалите кои може да се искористат ќе бидат демонтирани, дислоцирани и продадени и останатата метална конструкција би била демонтирана и продадена како

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

секундарна суровина а градежниот отпад (тули, цемент, малтер и сл.) би биле одложени на депонија за градежен отпад.

- При прекин на работа на инсталацијата неопходно е и ремедијацијата на теренот- рекултивација и враќање на локацијата во задоволителна состојба

Согласно Законот за минерални суровини ремедијацијата на локацијата на површинскиот коп е обврска на операторот. Рекултивација на завршените експлоатациони површини е одговорност на концесионерот. Процесот на рекултивација не е отпочнат во лежиштето Превалец бидејќи експлоатационите работи сеуште траат на ова лежиште. Подрачјето каде што се формира површинскиот коп е на релативно стрмен терен и вкупната површина опфатена со експлоатационите работи изнесува околу 66.000 м². Оваа површина во целост ќе биде деградирана ќе се рекултивира согласно Рударскиот и Дополнителниот рударски проект. Рекултивацијата на дното од копот (хоризонталниот дел) и етажните берми ќе се состои исклучиво од зазеленување и пошумување. Засадувањето на дното на копот и етажните берми со трева и млади садници од црн бор, багрем, дива маслинка и др. ќе се изведе по нивелирање на површината и распрострање на хумус.

Пред предвидениот престанок со работа операторот ќе достави писмено известување до општината за планираниот престанок заедно со Предлог План.

Во текот на подготовките за престанок со работа ќе се изработи и преиспитува предлог планот за престанок со работа и ќе се ажурира секоја измена утврдена со секое ново истражување за загадување на животната средина.

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

XIV. НЕТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД

Нетехничкиот преглед на барањето треба да ги идентификува сите позначајни влијанија врз животната средина поврзани со изведувањето на активноста/активностите, да ги опише сите постоечки или предложени мерки за намалување на влијанијата. Овој опис исто така треба да ги посочи и нормалните оперативни часови и денови во неделата на посочената активност.

Следните информации мора да се вклучат во нетехничкиот преглед:

Опис на :

- ~ инсталацијата и нејзините активности,
- ~ сировини и помошни материјали, други супстанции и енергија кои се употребуваат или создаваат од страна на инсталацијата,
- ~ изворите на емисии од инсталацијата,
- ~ условите на теренот на инсталацијата и познати случаи на историско загадување,
- ~ природата и квантитетот на предвидените емисии од инсталацијата во секој медиум поделно како и идентификацијата на значајните ефекти на емисиите врз животната средина,
- ~ предложената технологија и другите техники за превенција или, каде не е можно, намалување на емисиите од инсталацијата,
- ~ проучени главни алтернативи во однос на изборот на локација и технологии;
- ~ каде што е потребно, мерки за превенција и искористување на отпадот создаден од инсталацијата,
- ~ понатамошни планирани мерки што соодветствуваат со општите принципи на обврските на операторот, т.е.
 - (а) Сите соодветни превентивни мерки се преземени против загадувањето, посебно преку примена на најдобрите достапни техники;
 - (б) не е предизвикано значајно загадување;
 - (в) создавање на отпад е избегнато во согласност Законот за отпад; кога отпад се создава, се врши негово искористување, или кога тоа технички и економски е невозможно, се врши негово одлагање и во исто време се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина;
 - (г) енергијата се употребува ефикасно;

<p><i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i></p>	<p><i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i></p>	<p><i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i></p>
--	---	---

(д) преземени се потребните мерки за спречување на несреќи и намалување на нивните последици;

(е) преземени се потребните мерки по конечен престанок на активностите со цел избегнување на сите ризици од загадување и враќање на локацијата во задоволителна состојба.

планираните мерки за мониторинг на емисиите во животната средина.

Прилогот XIV треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

Друштвото за производство, градежништво, трговија и услуги УС-Констракшн експорт импорт дооел Куманово, својата дејност во Подружницата **ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес** ја проширува со активирање на фабриката за вар

На локацијата на Подружницата се наоѓа старата фабрика за производство на вар која, согласно купопродажниот договор, е во сопственост на Друштвото УС-КОНСТРАКШН. Друштвото е сопственик на целата инфраструктура и опрема, корисник е на земјиштето на кое е лоцирана постројката за дробење и сепарација и фабриката за вар и концесионер на двете експлоатациони полиња “Превалец“ и “Тодорови бавчи“.

Фабрика за вар што е предмет на Барањето за А дозвола за усогласување со оперативен план е лоцирана во југозападниот дел од градот Велес, во непосредна близина на населбата Превалец. И на север-северозапад граничи со населбата Тунел.

Во тек е реконструкција на печките за производство на вар. Аактивирањето на печките ќе се одвива во три фази:

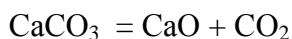
- Во прва фаза од активирање се реконструира III –та печка. Се вршат промени на ложишто за ложење со цврсто гориво (јаглен-кокс) место со течено гориво –мазут кој се употребувал од страна на АД “Киро Кучук“. Ќе се изврши и озидување на печката со озид од шамотни и магнезитни цигли и шамотен и магнезитен малтер.
- Во втора фаза се планира реконструкција на II или IV печка и

Во трета фаза ќе се активираат преостанатите печки (до вкупно шест шахтни печки и „новата печка“ која се разликува само по автоматското испуштање на готовиот материјал. За загревање на печките во првата фаза ќе се употребува јаглен

<p>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</p>	<p>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</p>	<p>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</p>
---	--	--

а покасно можна е примена и на други еколошки по прифатливи горива како природен гас.

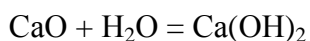
Со печење на варовник (CaCO_3) на температура повисока од 830°C се произведува вар (CaO) и се ослободува јаглероден диоксид (CO_2). Всушност се одвива хемиската реакција:

Капацитетот на една шахтна печка е 40 т CaO /ден а потребната количина на варовник за една печка изнесува 71,44 т/ден.

Печената вар се нарекува и жива вар има широка примена во градежништвото и индустријата. Се уподребува за добивање на гасена вар $\text{Ca}(\text{OH})_2$. **Производството на гасена -хидратна вар** опфаќа: сепарација и дробење на печената вар, додавање вода и мешање до потполна реакција, сепарација, сеење, складирање и пакување во вреќи.

Гасењето на вар се одвива по следнава хемиска реакција:

Во пракса потрошувачката на вода е 2-3 пати поголема поради испарување на водата при одвивање на технолошкиот преоцес. И испарената вода преку оцак се исфрла во атмосферата. Капацитетот на линијата за производство на хидратна вар е 50 т/смена.

За добивање на **варно млеко** при процесот на “гаснење“ на печената вар и се додава многу поголема количина на техничка вода

Процесот на производство на вар се одвива со сукцесивно движење на суровината низ печката: зоната за загревање, зона на печење (жарена зона со температура до сса 1000°C) и зона за ладење. Продуцираната вар, во вид на парчиња или како аморфен прав, се испушта во дводелен бункер за готов производ а останатиот дел во бункер за производство на хидратна вар.

Покрај продуцираниот CO_2 во излезните гасови гасови од печките се јаува и CO како последица на непотполно согорување на јаглеродот и SO_2 и NO_x кои се содржат во суровините. Гасовитите од по две печки и посебното само од “новата печка“ со помош на вентилатор се водат во прочистувачки уреди и потоа низ оцак се исфрлаат во атмосферата. За додатно прочистување на излезните гасови од печките ќе се набави и мобилна филтер станица од грчката фирма ПОЛИКАСТРО-КИЛКИС.

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

Технолошка вода за хидратација на вар се обезбедува со зафаќање на отпадната вода од пречистителната- филтер станицата за снабдување со вода за пиење на град Велес со која стопанисува ЈКП “Дервен“.

Отпадните технолошки води од погонот-силосите за варна паста по поминување низ таложниците канализирано се одведуваат во река Тополка.

За намалување на концентracијата на суспендирани честички во отпадните води во тек е изработка на **Проект за одделување и одведување на отпадните води со инсталирање на пречистителна станица** кој треба да се реализира према активноста бр. 2 (оперативниот план 2) од програмата за подобрување (точка XI). Во прилог П.10/1 и П.10/2 прикажани се двете варијанти на технолошки шеми на прочистување од кои во моментов како најефикасна и најприфатлива се смета варијантата 1. По изработка на Проектот за оделување и одведување на отпадните води со инсталирање на пречистителна станица ќе се пристапи кон реализација во терминот прикажан во точка **XI**.

Од досегашното работење на Подружницата не е предизвикано значајно загадување. Во Подружницата се превземаат мерки за спречување на хаварии и за примена на најдобри достапни техники.

Во Друштвото УС- КОНСТРАКШАН се набавуваат еколошки прифатливи суровини кои рационално се искористуваат. Согласно со Законот за отпад се применува мимимизирање на генерирањето на отпад со селектирање за реискористување и само кога тоа технички и економски е невозможно се врши одлагање на отпадот на начин со кој се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина.

РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје	Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес	ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово
---	--	--

XV. ИЗЈАВА

Со оваа изјава поднесувам барање за дозвола/ревидирана дозвола, во согласност со одредбите на Законот за животна средина (Сл. весник бр. 53/05) и регулативите направени за таа цел.

Потврдувам дека информациите дадени во ова барање се вистинити, точни и комплетни.

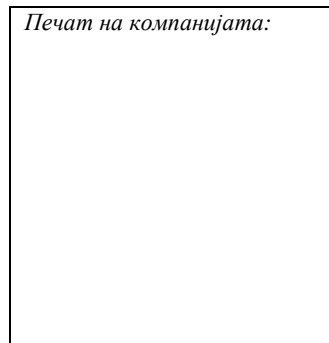
Немам никаква забелешка на одредбите од Министерството за животна средина и просторно планирање или на локалните власти за копирање на барањето или на негови делови за потребите на друго лице.

Потпишано од : _____ **Датум :** _____
(во името на организацијата)

Име на потписникот : _____

Позиција во организацијата : _____

Печат на компанијата:

<i>РИ ОПУСПРОЕКТ ДОО Скопје</i>	<i>Барање за А дозвола за усогласување со оперативен план Подружница ФАБРИКА ЗА ВАР-КАМЕНОЛОМ ПРЕВАЛЕЦ Велес</i>	<i>ДПГТУ УС- КОНСТРАКШАН експорт-импорт ДООЕЛ Куманово</i>
---	--	--

П Р И Л О З И